БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 12 (19.388). 1986 йил 15 январь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди шарафига

ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

Совет кишилари меҳнат активлиги ва сиёсий кўтаринкилик авж олган бир вазиятда КПСС XXVII съездини қарши олмоқдалар. Ана шундай қизғин паллада меҳнаткашларни партиянинг ички ва ташқи сиёсатдаги фаолияти энг муҳим соҳалари ҳақида, меҳнат коллективлари олдида турган ғоят муҳим вазифалар тўғрисида мунтазам хабардор қилиб бориш партия органлари, коммунистлар билан кенг меҳнаткашлар оммасининг алоқасини янада мустаҳкамлайди. Бунда ягона сиёсий кунларнинг роли ва аҳамияти катта.

«Ягона сиёсий кунларга, — деб ёзади ўз хатида Урганч пиллакашлик фабрикаси бошланғич партия ташкилотининг секретари Р. Ли, — фабрика ишчилари ва инженер-техник ходимлари фаол қатнашмоқдалар. Улар учрашувларга пухта тайёргарлик билан келиб, ўзларини қизиқтирган ёки ташвишлантираётган саволлар, таклиф ва мулоҳазалар билан область, шаҳар партия комитетлари раҳбарларига эркин равишда мурожаат қиладилар. Ягона сиёсий кунда янги техника ва илғор технологияни кенг қўлланиш, меҳнатни ташкил этишни янада такомиллаштириш юзасидан билдирилган таклифлар ишлаб чиқаришга жорий этилгач, шундай натижа берди: корхонада 81 та янги технологик ускуналар ўрнатилиб, 235 минг сўмлик иқтисодий самара олинди. Янги техника ва илғор технологияни қўлланиш юзасидан 12 та тадбир амалга оширилиб, ярим миллион сўмликдан кўпроқ фойда кўрилди».

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумида экономикани янада юксалтиришнинг мураккаб вазифаларини фақат омманинг жонли ижодига, унинг онглилигига ва ижодий меҳнатига таянибгина муваффақиятли ҳал этиш мумкин эканлиги алоҳида таъкидланди. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, зиёлиларнинг ташаббускорлиги ва ғайрат-шижоатини мунтазам ривожлантириб бориш социалистик жамият эга бўлган чексиз имкониятларни ҳаракатга келтириш, барча фойдали ташаббусларни, ягона сиёсий кунларда қуйидан билдирилган таклиф ва мулоҳазаларни активроқ қўллаб-қувватлаш ва уни изчиллик билан амалга ошириш тўғрисида ғамхўрлик кўрсатиш керак.

КПСС XXVII съездига тайёргарлик жараёнида меҳнат коллективларида кўпгина қимматли ташаббуслар вужудга келди. Масалан, Тошкентдаги 2-ун комбинатида маҳсулотни тежаб-тергаш ва иқтисод қилишни кўпайтириш юзасидан билдирилган таклифлар амалга оширилмоқда. Нукусдаги кигиз-ўтов комбинати, Гулистондаги 83-автобаза, бошқа бир қатор корхоналарда стахановчилик ҳаракатининг ярим асрлик юбилейи шарафига меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини пасайтириш учун социалистик мусобақа авж олдирилди.

Бу мисоллар шуни кўрсатадики, сайлаб қўйиладиган партия ва совет органлари ягона сиёсий кунларда қуйидан бўлаётган ҳар бир таклифга, танқидий фикр ва мулоҳазаларга сезгирлик билан муносабатда бўлишлари, унинг моҳиятига чуқур кириб боришлари лозим. Меҳнаткашларнинг иш ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисидаги таклифлар изчиллик билан амалга оширилган жойда иш ҳам яхши боради. Раҳбар ходим коллектив фикрига қулоқ солмаган ёки қуруқ ваъда билан чекланиб қўя қолган корхона ёки ташкилотда эса меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги ва жонкуярлиги сусайиб, умум ишига путур етади. Буни Андижон область, шаҳар ва район партия комитетлари фаолиятида ҳам яққол кўриш мумкин. Областдаги Ленинск шаҳар, Марҳамат ва Қўрғонтепа районларида ягона сиёсий кунларни ўтказишда муайян тажриба тўпланган. Партия комитетлари ҳар гал бу кунга пухта тайёргарлик кўрадилар. Учрашувларда билдирилган савол ва таклифлар, фикр ва мулоҳазаларни умумлаштириб, энг муҳимларини амалга ошириш назоратга олинади, сиёсий кун натижалари мунтазам якунланиб борилмоқда. Область партия комитети Қўрғонтепа, Жалолқудуқ, Бўз район партия комитетларининг ягона сиёсий кунларни олиб бориш юзасидан фаолиятини муҳокама қилди. Аммо кўрилаётган тадбирлар идеология ишининг муҳим таркибий қисми—ягона сиёсий кунларнинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини таъминлаш учун етарли бўлмаяпти. Кўп жойларда бу муҳим сиёсий ишга эътибор сусайиб кетган. Буни аввало меҳнат коллективлари учрашувларда тўла иштирок этмаётганликларида ҳам кўриш мумкин. Партия комитетлари баъзи коллективларда ишловчиларнинг 25—30 проценти, жумладан Гидролиз заводида атиги 96 киши, трикотаж фабрикасида эса коллективнинг фақат 10 процентигина ягона сиёсий кунларда қатнашаётганини била туриб зарур чора кўрмаётирлар. 162-қурилиш тресги бошқарувчиси Р. Ҳайдаров, асфальт бетон заводи директори М. Хмельницкий, «Ирмаш» заводи директори В. Пак идеологик, сиёсий тарбиявий ишларда онда-сондагина қатнашмоқдалар. Ягона сиёсий кунларда билдирилган танқидий фикр ва мулоҳазалар баъзан эътиборсиз қолдирилаётгани ташвиш туғдирмоқда. Гидролиз заводида олдинги ягона сиёсий кунлардан бирида пахта шолухаси талон-торож қилинаётгани тўғрисида Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Т. Хатамовга ташвишли хабар айтилган эди. Яқинда бўлган учрашувда ана шу савол яна такрорланди. Шундай ҳам лоқайдлик бўладими!! Бундай аҳвол билан сира муроса қилиб бўлмайди.

Доклад қилиш, суҳбат ўтказиш, саволларга жавоб қайтариш ягона сиёсий кунларнинг асосий формасидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тайёрлаган ва область, шаҳар, район партия комитетлари маҳаллий материаллар билан тўлдирган тезислар докладнинг асосини ташкил этади. Партия ташкилотлари яхши тайёрланган ва коллективдаги мавжуд аҳвол чуқур таҳлил қилинган, жамоатчилик фикри, танқидий мулоҳазалар киритилган докладгина одамларда қизиқиш ва активлик уйғотишини қатъий ҳисобга олишлари керак.

Аммо жойлардан олинаётган маълумотлар шуни ҳам кўрсатмоқдаки, баъзи ташкилотларда доклад учун материаллар тайёрлаш, умуман, ягона сиёсий кунларга тайёргарлик кўриш, ўтказиш ва якунлаш ишларига ҳамон юзаки муносабатда бўлиняпти. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми материалларида қайд этилганидек, «Сафсатабозлик, кишилар билан ҳақиқат тилида гаплашишни билмаслик зарар етказмоқда. Баъзан шундай бўлмоқдаки, одамларнинг эшитганлари бошқа-ю, ҳаётда кўриб турганлари бошқача бўляпти. Бу жуда жиддий масала бўлиб, фақат тарбиявий масалагина эмас, шу билан бирга сиёсий масала ҳамдир». Партия комитетлари рўй бераётган камчиликларни тугатиш, ишни яхшилаш тадбирларини белгилашлари зарур.

Коммунистик партия идеология ишига фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстиришнинг, ижодий меҳнат, сўз ва иш бирлиги, ташаббус ва масъулиятни таъминлашнинг муҳим омили деб қарамоқда. Ғоявий-сиёсий тарбиянинг ҳамма формалари шу куннинг асосий вазифаси—мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш вазифаси билан мумкин қадар кўпроқ боғлаб олиб борилиши даркор. Партия ташкилотларининг шу соҳадаги иши мазмуни қанчалик ғоявий чуқур ва юқори самарали бўлса партиямиз олға сурган вазифалар шунчалик муваффақиятли амалга оширилаверади.

БУЮРТМА БАЖАРИЛДИ

Пойтуғ пахта тозалаш заводи Избоскан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози ва Калинин номли колхоз деҳқонлари буюртмасини муддатидан олдин бажарди. Экиш учун тўрт юз тоннага яқин юқори сифатли уруғлик чигит тайёрлаб қўйилди. Серҳосил ва бардошли «Андижон—9» нави уруғидан кўпроқ фойдаланилди.

Уруғлик чигитни тайёрлаш тезлашганлиги ускуналар яхши ишлаётганлигининг, Собир Чунтемиров, Турғун Валиев, Турдимуҳаммад Султонов, Абдуғаффор Тожибоев ҳамда кунлик нормани ошириб бажараётган бошқа илғор ишчилар зарбдор меҳнатининг натижасидир.

Область заводларида уруғлик чигит тозалайдиган 13 та цехнинг ҳаммаси ишга туширилди.

(ЎзТАГ).

Андижон области.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети Новолипецк металлургия, Жанубий кон-бойитиш, Березники титан-магний комбинатлари, Могилев «Химволокно» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Родники «Большевик» меланж комбинати партия, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларининг меҳнаткашлар касалга чалинишининг олдини олиш ва камайтириш соҳасидаги иш тажрибасини маъқуллади.

Шу масала юзасидан қабул этилган қарорда уқтириладики, мазкур корхоналарнинг партия, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари меҳнаткашларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш ва сақлаш соҳасида актив иш олиб бориб, яхши натижаларга эришдилар. Бу ерда иш қобилиятидан вақтинчалик маҳрум бўлиш оқибатида иш вақтининг зое ўтиши тармоқдаги ўртача кўрсаткичдан анча кам ва умуман халқ хўжалигида бўлганига нисбатан бир мунча тезроқ қисқармоқда.

Касалга чалинишнинг олдини олиш ва камайтириш иши партия ва касаба союз ташкилотларининг кундалик назорати остида турибди, кенг актив бу ишга жалб этилган. Бу корхоналарнинг коллективлари пул билан, материал-техника билан таъминланиш соҳасида бошқа корхоналардан ҳеч қандай афзаллик ва енгилликларга эга эмас. Аммо бу ерда одамлар ҳақида кўпроқ ғамхўрлик қилинмоқда, комплекс ташкилий, профилактика, соғломлаштириш тадбирларини амалга ошириш учун коллективларнинг ўз мавжуд резерв ва имкониятларидан имкони борича кўпроқ фойдаланилмоқда. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш билан чамбарчас боғланмоқда. Ноишлаб чиқариш қурилишига ажратилаётган давлат капитал маблағлари ва иқтисодий рағбатлантириш фондларидан олинадиган маблағлар тўла-тўкис ўзлаштирилмоқда. Социал ва маданий-маиший объектлар белгиланган муддатларда ишга туширилмоқда. Яхши жиҳозланган касалхоналар, поликлиникалар, санаторий-профилакторийлар, дам олиш базалари бор. Ўтган беш йилликда янги ошхоналар ва маиший бинолар қурилди ҳамда мавжудлари реконструкция қилинди.

Корхоналарда бевосита ишлаб чиқаришда меҳнаткашларга медицина хизматини ташкил этиш анча яхшиланди ва унинг самарадорлиги оширилди. Врачлар цехларга бириктириб қўйилди, инженер-техник ва медицина ходимларидан кўчма бригадалар тузилди. Хотин-қизларнинг касалга чалинишини ва бола боқиш учун иш вақтини зое ўтказишини камайтириш юзасидан таъсирчан чоралар кўрилди. Умумий овқатланиш яхшиланди.

Соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишга ва қарор топтиришга муносиб ўрин берилмоқда, ичкиликбозлик ва алкоголизмни тугатиш иши кенг кўламда олиб борилмоқда. Физкультура ва спорт машғулотлари учун яхши шароитлар яратилган. Профилактика ва соғломлаштириш ишини яхшилашда, даволаш-профилактика базасини мустаҳкамлашда корхоналарнинг меҳнаткашлари бевосита қатнашмоқдалар.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети номлари кўрсатиб ўтилган ва бошқа баъзи корхоналарда орттирилган катта, ижобий тажриба суст ёйиляпти, деб ҳисоблайди. Кўпгина министрлик ва идораларнинг, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари меҳнаткашларнинг касалга чалиниши олдини олиш ва камайтириш соҳасидаги ишнинг муҳимлигига етарли баҳо бермаяптилар, меҳнатни муҳофаза қилиш, медицина хизматини яхшилаш тадбирларини бажармасликка ҳамон йўл қўйиб келмоқдалар. Бунинг оқибатида меҳнат қобилиятини вақтинчалик йўқотиш сабабли вақтнинг зое ўтиши ҳали ҳам кўп. Меҳнаткашларнинг касалга чалиниши секинлик билан камайтирилмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришдаги ишларнинг ҳолатига салбий таъсир қилмоқда, меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишга халақит бермоқда.

КПСС Марказий Комитети маъқулланган тажрибани ВЦСПС тармоқ касаба союзларининг марказий комитетлари ҳамда тегишли министрликлар, жойлардаги советлар ва касаба союз комитетлари билан биргаликда кенг оммалаштиришни ташкил қилишлари, энг яхши корхоналар базасида семинарлар ўтказишлари, меҳнаткашларнинг соғлиғини мустаҳкамлашга ва сақлашга қаратилган коллектив шартномаларни тузиш, корхоналарнинг социал фондларидан нотўғри фойдаланиш фактларига йўл қўймасликка, меҳнаткашларни ўзларининг жисмоний камолоти ҳақида ғамхўрлик қилиш, соғлом турмуш тарзини қарор топшириш руҳида тарбиялашга қаратилган тадбирлар комплексини ишлаб чиқиб, амалга оширишлари зарур, деб топди.

КПСС Марказий Комитети министрликлар, идоралар, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарларидан коллективлардаги соғломлаштириш иши ҳолатини чуқур таҳлил этишни, ўн иккинчи беш йиллик режаларида саноат санитарияси нормаларига риоя этиш билан, касалликларнинг олдини олишни, медицина хизматини яхшилаш билан боғлиқ бўлган тадбирларга устунлик берилишини таъминлашни талаб қилди.

Илғор корхоналарнинг тажрибаси асосида тармоқларда «Сиҳат-саломатлик» программалари ишлаб чиқилсин, бу программаларга касалга чалинишни камайтиришга қаратилган бутун ишлаб чиқариш, профилактика ва даволаш фаолиятини планлаштиришга ва ўтказишга комплекс ёндашиш асос қилиб олинсин. Технология жараёнлари ва ишлаб чиқарилаётган асбоб-ускуналарнинг санитария нормалари талабларига мувофиқлигига алоҳида эътибор берилсин. Санаторий - профилакторийлар, дам олиш базалари, цех даволаш-соғломлаштириш марказлари, спорт майдончалари ва иншоотлари тармоғи кенгайтирилсин, уларнинг аниқ мақсад йўлида самарали ишлашига эришилсин. Шу мақсадда коллективлар ишлаб ҳосил қилган фондлардан тўла-тўкис фойдаланилсин, меҳнаткашларнинг ташаббуси ривожлантирилсин, мазкур тадбирларни бажаришда уларнинг шахсан иштирок этиши рағбатлантирилсин. Бевосита корхоналардаги даволаш-профилактика базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, уни ишлаб чиқаришга яқинлаштириш муҳим вазифа, деб ҳисоблансин, шундай қилиш медицина ёрдамининг ва касалликларнинг олдини олиш ишининг самарадорлигини анча оширади.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ва унинг жойлардаги органлари меҳнаткашларга медицина хизматини ташкил этишни янада такомиллаштиришни таъминлашлари, касалхоналар, поликлиникалар, санаторий-профилакторий ва цехларнинг даволаш участкаларини малакали ходимлар, замонавий медицина техникаси ва дори-дармонлар билан белгиланган нормаларга мувофиқ таъминлашда корхона ва ташкилотларга ёрдамни кучайтиришлари, диагностика ва даволашнинг энг янги методларини жорий қилишда ҳар томонлама кўмаклашишлари лозим. Соғлиқни сақлаш муассасалари раҳбарларининг врачлик экспертизаси сифати учун, касаллик варақаларини бериш асосли бўлиши учун масъулияти оширилсин.

СССР Госплани корхоналарда даволаш-профилактика объектларини лойиҳалаш ва қуришни жадаллаштиришни, шу мақсадда коллективлар меҳнат ғайратлари ҳисобига ҳосил қилинган иқтисодий рағбатлантириш фондларидан янада кенг фойдаланишни таъминлайдиган имтиёзли шарт-шароитларни СССР Госстройи, СССР Молия министрлиги ва ВЦСПС билан биргаликда ишлаб чиқиб, белгилаб қўйсин. Ишлаб чиқаришни техника билан қуроллантириш ва реконструкция қилиш планларини ишлаб чиқиш чоғида даволаш ва соғломлаштириш муассасаларини, меҳнатнинг соғлом шароитларини яратиш тадбирлари кўзда тутилсин.

СССР телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига, СССР кинематография Давлат комитетига, Марказий, тармоқ ва маҳаллий газеталар ҳамда журналларнинг редакцияларига касалликнинг олдини олиш ва уни камайтириш соҳасида меҳнат коллективларининг энг яхши тажрибасини янада кенг пропаганда қилиш, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986-1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжаллаб, партия ўртага қўйган вазифаларни амалий равишда рўёбга чиқаришда бу ишнинг муҳим аҳамиятини кўрсатиб бериш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари ишлаб чиқариш, маиший шароитларни, медицина хизматини яхшилаш, касалликларнинг олдини олиш соҳасидаги тадбирлар амалга оширилиши учун раҳбар кадрларга нисбатан талабчанликни оширишлари лозим.

Халқ депутатлари маҳаллий Советлари, касаба союз органлари, медицина муассасалари, корхона ва ташкилотларнинг шу масалаларни ҳал этиш соҳасида биргаликда мувофиқлаштирилган ва самарали ишлашига эришилсин.

КПСС Марказий Комитети шуни таъкидлайдики, меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш ва сақлаш вазифаси партия социал ва иқтисодий сиёсатининг муҳим таркибий қисми бўлиб, экономикани интенсивлашни, унинг самарадорлигини ўстиришни жадаллаштириш юзасидан қабул қилинган йўлни амалий равишда бажаришнинг зарур шарти деб ҳисобланиши керак. Партия, совет, касаба союз ва хўжалик органлари бу масалаларни доимо диққат марказида тутишлари, шу масалаларни ҳал этиш учун илғор коллективларнинг тажрибасидан, барча мавжуд резервлардан тўла-тўкис ва ижодий фойдаланишлари лозим.

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖЛАРИ ТЎЛА ҚОНДИРИЛСИН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиуми Раиси А. А. Громико 7—13 январь кунлари Москвадаги гражданларнинг социал-маиший эҳтиёжларини қондириш билан боғлиқ бўлган муассасалар ва корхоналарга борди.

Ворошилов районидаги 52-шаҳар касалхонасида у диагнозни аниқлашда ёрдам берадиган лабораториялар ва кабинетларни кўздан кечирди, медицина ходимларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш борасидаги истаклари билан қизиқди. Бу медицина муассасаси фаолиятини шу нарса жиддий қийинлаштирмоқдаки, унинг икки корпуси бир неча йилдан буён авария ҳолатида бўлиб, бекор турибди, ремонт учун жавобгар бўлган маҳаллий органлар эса ремонт қилишни хаёлларига ҳам келтирмадилар. Бу ердаги беморлар овқатининг бир хил эканлиги ҳам эътирозларга сабаб бўлмоқда: улар рационида ҳатто ёз-куз даврида ҳам сабзавот ва мевалар деярли йўқ.

Кунцево районидаги 1-саноат моллари магазинида ва Жданов районидаги 27-гастрономда А. А. Громико харидорлар ва сотувчилар билан суҳбатлашди. Москваликлар саноат шаънига, хусусан нурсиз, хира, модадан қолган гулли газламалари пештахталарда тўпланиб қолаётган тўқимачилик корхоналари, чиройли бичимли, қишбоп, енгил ва қулай пойабзал, жумладан, катта ёшдагилар учун қулай пойабзаллар, болалар, хотин-қизлар учун ва спорт учун пишиқ маҳсулотларни кам ишлаб чиқараётган пойабзал фабрикалари шаънига эътироз билдирдилар. Аҳолининг баъзи озиқ-овқат турларига — творог, гўшт, колбаса балиқнинг бир қанча турларига бўлган эҳтиёжи яхши қондирилмаяпти. Кўпинча магазинга келтирилаётган товарларни корхоналар чаканалаб сотишга ноқулай бўлган идишларда жўнатмоқда. Бу гап ун, макарон маҳсулотлари, ёрма, шакар, ярим тайёр маҳсулотлар ва бошқа озиқ-овқат молларига тааллуқлидир. Саноат моллари магазинида ҳам, гастрономда ҳам харидорлар бир қанча турдаги товарларнинг танқислиги тўғрисида гапирдилар. Шундай қилиб, фақат маҳсулотнинг сотилишигагина эмас, кўпроқ уни тайёрлаб, етказиб берувчилар шаънига шикоятлар айтилди.

Савдо корхоналарининг ходимлари аҳолига тағин ҳам яхшироқ ва бир маромда хизмат қилиш учун маҳсулот етказиб беришни такомиллаштириш юзасидан бир қанча таклифлар киритдилар, КПСС XXVII съезди шарафига Коммунистик шанбалик ўтказишга қандай тайёргарлик кўраётганликлари ҳақида сўзлаб бердилар.

А. А. Громико меҳнаткашлар билан қилган суҳбатлари чоғида КПСС меҳнат ва турмушнинг социал масалаларини ҳал этиш тўғрисида, Совет кишиларининг эҳтиёжларини қондириш ҳақида муттасил, тинимсиз ғамхўрлик қилишни барча давлат ва хўжалик органлари фаолиятининг муҳим жиҳати деб ҳисоблашини таъкидлади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев кўп марта таъкидлаганидек, бунда маҳсулот сифатини яхшилаш проблемаси диққат марказида турибди. Маҳсулотнинг айни юксак сифати чинакам фан-техника тараққиётидан далолат берувчи кўрсаткичдир. Партиямиз таъкидлаётганидек, фан-техника ютуқлари асосида экономикамизнинг барча тармоқларини, жумладан, социал-маиший соҳасини жадал ривожлантириш — ҳозирги босқичда мамлакатимиз ҳаётининг қонунидир.

(ТАСС).

К. Маркс ва Ф. Энгельснинг танланган асарлари

К. Маркс ва Ф. Энгельс танланган асарларининг учинчи томи босилиб чиқди. Тўққиз томлик нашрни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти тайёрламоқда ва бу нашрга илмий коммунизм асосчиларининг энг муҳим асарларини киритмоқда.

Китобга 1846—1852 йилларда ёзилган асарлар киритилган бўлиб, у К. Маркснинг «Фалсафа қашшоқлиги» асари билан бошланади. Илмий коммунизмнинг биринчи программ ҳужжати — «Коммунистик партия манифести» китобда асосий ўрин тутади.

(ТАСС).

МАЖБУРИЯТ — ВИЖДОН АМРИ

УНУМДОРЛИКНИ ОШИРИБ

ЎЗБЕКИСТОН ССР СУВ ХЎЖАЛИГИ ҚУРИЛИШИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИГА ҚАРАШЛИ «АМУБУХАРАКАНАЛСТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1986 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Амубухараканалстрой» қурилиш бошқармаси коллективи КПСС Марказий Комитетининг 1984—1985 йиллардаги октябрь Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми қарорларига амал қилиб, КПСС XXVII съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили учун қуйидаги социалистик мажбуриятларини қабул қилади:

икки ойлик топшириқ КПСС XXVII съезди очиладиган кунга қадар, пудрат ишлари йиллик программаси эса 27 декабргача бажарилади. Планга қўшимча равишда 240 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилади. «Олот» ёрдамчи насос станцияси мудатидан олдин, қурувчилар кунига қадар, Ғиждувон районидаги «Ленинизм» насос станцияси — Улуғ Октябрнинг 69 йиллигигача ишга туширилади.

Фан-техника ютуқларидан фойдаланиш, комплекс механизацияни кенг жорий этиш, қурилиш техникасидан фойдаланишни яхшилаш, иш вақти унумсиз сарфланишини қисқартириш ҳисобига планга қўшимча равишда меҳнат унумдорлиги 1 процент ўсишига эришилади. Топшириқда белгиланганига қўшимча равишда камида 8 тонна металл прокати, 250 тонна цемент, 65 куб метр ёғоч-тахта, 5 минг киловатт-соат электр энергия, 58 тонна шартли ёқилғи тежаб қолинади. Тежалган ресурслар ҳисобига 2 кун ишлаб берилади.

Партиянинг бажариладиган қурилиш-монтаж ишлари сифатини яхшилаш ҳақидаги даъватига жавобан объектларнинг асосан «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширилиши таъминланади. Бригада пудрати усули билан бажариладиган ишлар ҳажми 62 процентга етказилади. Рационализаторлик таклифларини жорий этиш ҳисобига 150 минг сўмлик шартли иқтисодий самара олинади.

380 ишчи, инженер-техник ходим тайёрланади ва малакаси оширилади.

Меҳнаткашларнинг турмуш ва меҳнат шароитлари янада яхшиланади, улар учун 1600 квадрат метр уй-жой қурилади.

Социалистик мажбуриятлар «Амубухараканалстрой» коллективи йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

• 15 февраль—меҳнат байрами

АНДИЖОНЛИК ШОФЁРЛАР ТАРАДДУДИ

Андижон автокомбинатининг шофёрлари Коммунистик шанбалик куни 30 минг тоннага яқин юк ташийдилар. Кўп юк ортадиган автомобиль ҳайдовчилар бригадири Ш. Орипжонов ўз коллективи шу куни тежалган ёнилғи ҳисобига ишлашини айтди. Автослесарь, коммунист П. Вязников иккита автомобиль агрегатини ремонтдан чиқаришни, яъни одатдаги нормадан анча ўзиб ишлашни мўлжаллаб қўйди. «Бошқа ремонтчилар ҳам шундай ишлайдилар», деди у. Я. Арабов бошчилигидаги шофёрлар коллективи эса шанбалик куни КПСС XXVII съезди шарафига социалистик мажбуриятлар бажарилганлиги тўғрисида рапорт беришга — юк ташиш квартал планини адо этишга қарор қилди.

(ЎзТАГ).

ВОБКЕНТЛИК ТЎҚУВЧИЛАР

Вобкент тўқув фабрикасининг ишчилари Комила Жумаева, Дилором Турсунова ва яна йигирма киши 15 февралда ўтадиган Коммунистик шанбаликда икки норма иш бажариш мажбуриятини олди. Бунинг учун улар кенгайтирилган хизмат зонасини ўзлаштиришга киришдилар — нормадаги 12 та ўрнига 18 станокда ишлаш ва машинанинг пландан ташқари унум билан ишлашини таъминлашга қарор қилдилар.

Ёш корхонадаги 450 ишчининг ҳаммаси меҳнат байрамига чиқади. Улар 40 минг метргача — кунлик нормадан анча кўп хом сурп тўқийдилар. Фабриканинг қарийб ҳар бир ишчиси шанбалик кунига оширилган мажбуриятлар олди.

(ЎзТАГ).

ИШ ҚУРОЛИНГ СОЗ БЎЛСА...

«Янгиер» қўриқ совхозида тупроққа ишлов берувчи техниканинг ҳаммаси баҳорги дала ишларига тахт қилиб қўйилди. Қабул қилиб олувчи комиссия 25 та чопиқ трактори, сеялкалар, борона комплектлари, чизеллар сифатли ремонт қилинганлигини таъкидлади. Бунга ишни поток-узел усулида ташкил этиш туфайли эришилди. Ишлар икки сменада олиб борилади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕК АДАБИЁТИНИНГ ШОҲ АСАРИ

«Хамса» ўзбек халқи буюк фарзанди Алишер Навоий адабий ижодининг чўққисидир. XV асрнинг ўрталарида даҳонинг ноёб истеъдоди билан яратилган бу достонлар жаҳон маданияти хазинасидан ўрин олди.

«Хамса»нинг 500 йиллигига бағишлаб 14 январь куни Тошкентда ўтказилган навоийхонликда шу фикр таъкидланди. Ўзбекистон Маданият министрлиги ва Кинематографчилар союзи, Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти, республика китобсеварлар жамияти Правлениеси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Сулаймонов номидаги қўлёзмалар институти ташаббуси билан ўтказилган бу учрашувда таниқли философ ва филологлар, адабиётшунос олимлар қатнашдилар.

Нотиқлар ўлмас асарнинг аҳамияти тўғрисида гапириб, «Хамса» образлари ва ҳис-туйғулар олами ўзбек адабиёти билан бир қаторда бошқа бир қанча адабиётларни ҳам руҳлантирганлигини айтдилар. «Хамса» достонлари — «Ҳайрат ул-Аброр», «Лайли ва Мажнун», «Фарҳод ва Ширин», «Сабъаи сайёр», «Садди Искандарий»да даҳо сўз санъаткори ва улуғ мутафаккирнинг маънавий-ахлоқий ҳамда социал қарашлари, фалсафий фикрлари зўр бадиий қудрат билан акс этди. Алишер Навоий ўз асарларида давлат тузилиши, аҳлоқ ва одоб, меҳр-муҳаббат ва дўстлик масалаларини кўтариб чиқди, адолат идеалларини куйлади.

Навоий достонлари асрлар оша гўзаллик, бунёдкорлик, ёруғликка даъват этмоқда, дейишди нотиқлар. Учрашувда «Хамса» мисралари янгради.

«Хамса»даги интернационал руҳ, халқчиллик, инсонпарварлик ғоялари уни жаҳон адабиётининг шоҳ асарига айлантирди.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Р. Н. НИШОНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри ўртоқ Рафиқ Нишонович Нишоновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1986 йил 14 январь.

ҲАР СОҲАДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК!

ХАЛҚ КОНТРОЛИ саҳифаси

№:1 (273)

Иқтисод режими кучайтирилсин. Ҳамма турдаги ресурсларни оқилона ва тежаб-тергаб сарфлашга, уларнинг нобуд бўлишини камайтиришга сабот билан эришилсин, ресурсларни тежайдиган ва чиқитсиз технологияларга ўтиш жадал амалга оширилсин. Ишлаб чиқаришнинг иккиламчи ресурслари ва чиқитларидан фойдаланиш анча яхшилансин, уларни қайта ишлайдиган ишлаб чиқариш қувватлари ривожлантирилсин, иккиламчи хом ашёни тўплашни, шу жумладан аҳолидан тўплашни ташкил этиш яхшилансин, тайёрлов ташкилотларининг моддий-техника базаси мустаҳкамлансин. Турмушда энергетика ресурслари ва бошқа ресурслардан омилкорлик билан фойдаланилсин.

(СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасидан).

Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз сут-товар фермаси коллективи чорва қишловини намунали ўтказмоқда. Чорва озуқасини тежаб-тергаб сарфлашда улар халқ контроли группаси аъзоларига яқиндан ёрдам беришаётир.

Суратда: халқ контроли группасининг раиси Муҳаммаджон Хаитов (ўртада), назоратчилар Абдураим Эргашев ва Ҳусанбой Раҳимовлар озуқа сифатини кўздан кечиришмоқда.

Ҳ. ҲАЙДАРОВ
ЎзТАГ фотоси.

• Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида

ХЎЖАСИЗЛИК НИМАДАН БОШЛАНАДИ?

Раҳбар ходим ҳамиша талабчанлик ва принципиаллик билан иш юритиши лозим. У хўжаликни бошқариш жараёнида ҳар бир вазифани у хоҳ катта, хоҳ кичик бўлсин давлат, умумхалқ нуқтаи назаридан туриб ҳал қилишга даъват этилган. КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларида ҳам тараққиётимизнинг ҳозирги босқичида раҳбар кадрлар олдига юксак талаблар қўйилган.

Афсуски, айрим раҳбарлар зиммаларидаги масъулиятни тўлиқ ҳис этмасликлари, бўшашувчанликка йўл қўйишлари оқибатида улар бошқараётган меҳнат коллективлари ва иш участкаларида давлат, план ва ишлаб чиқариш интизоми бузилмоқда, социалистик мулк исроф бўляпти, бошбошдоқлик, хўжасизлик авж олмоқда. Худди шундай салбий ҳодисалар Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Узирмаш» бирлашмасининг экспериментал ихтисослашган ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси марказий базаси фаолиятида юз бермоқда.

Марказий базада молия ва технологик интизомнинг бузилишига оддий воқеа деб қаралади. Бу ерда штатда белгиланган бўлмаса ҳам олти йилдан бери капитал қурилиш ишлари бўйича директор ўринбосари лавозими жорий этилган. Сўнгги икки йилнинг ўзидагина ана шу назарда тутилмаган ўринни эгаллаб турган киши учун ғайриқонуний равишда 6 минг сўм маош тўланган. Электр двигателларини ремонт қилиш цехида ҳам иш ҳақини нотўғри белгилаш ҳоллари содир бўляпти. Буларнинг ҳаммаси техник контролнинг бўшлиги, бош инженер В. Храновнинг ўз вазифасига совуққонлик билан қараши оқибатида юз бермоқда. Кўп ҳолларда бу ерда тайёрланган маҳсулотлар стандарт талабларига тўғри келмаётир. Ўтган йил давомида Ўзбекистон ССР Госстандарти органлари томонидан 68,2 минг сўмлик маҳсулот ҳисоботлардан ўчириб ташланди.

Корхонада ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этишда ҳам қўпол хатоликларга йўл қўйилаётир. Ходимлар баъзан ҳеч қандай самара бермайдиган таклифлар учун рағбатлантирилмоқда. Шундай йўл билан давлатнинг 1445 сўм маблағи беҳуда совурилган.

Иқтисодий масалалар бўйича директор ўринбосари А. Матвеев корхонада молия қоидаларига амал қилишни қатъий контрол қилиб бормаётганлиги ҳам ўзининг салбий натижаларини кўрсатяпти. Бажарилган ишни ошириб кўрсатиш, иш ҳақи фондини ортиқча сарфлаш ҳоллари корхона жамоат ташкилотлари томонидан ҳам етарли назорат қилинмаяпти.

Бундай масъулиятсизлик ҳоллари «Узирмаш» бирлашмаси, қолаверса Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалик министрлиги томонидан контролнинг бўшаштириб юборганлигини кўрсатади. Кўп ҳолларда улар томонидан ўтказиладиган турли соҳалар бўйича текширишлар расмиятчилик характерини касб этмоқда.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида ўз вазифаларига совуққонлик билан қараганликлари, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқаришда камчиликларга йўл қўйганликлари учун «Узирмаш» бирлашмаси бошлиғи Ю. Даукш, марказий база директорининг ўринбосари А. Матвеев ва бош инженер В. Храновларга тегишли чоралар кўрилди. Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Р. Гиниятуллиндан тармоқлар ишига контролни кучайтириш сўралди.

• ГРУППАЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ЭЪТИҚОД

Назоратчилардан Муҳаббат Мансурова ва Валентина Эшонқуловалар саватларга ташланган ғалтакларни кўздан кечиришарди.

— Қара, мана бу ғалтакларни, — деди Муҳаббат Валентинага, — ахир охиригача йигирилмасдан ташлаб юборилибди-ку. Агар буни устидан назорат ўрнатмасак, ана шу «арзимаган ишлар»дан корхона кўплаб зарар кўриши мумкин.

— Менимча, шу камчиликларга йўл қўймаслик учун ип йигирувчилар билан суҳбат ўтказиш керак.

Икки дугона бўлиб ўтган воқеа тўғрисида фабрика халқ контроли группаси раиси Тамара Зелинцовага айтишган эди, у назоратчиларнинг таклифини қизғин қувватлади.

— Жуда яхши таклиф,— деди у—бугун ишдан сўнг иқтисод ва тежамкорлик сектори аъзоларини тўпланглар. Эртага йигирув цехида ғалтаклардан иплар қандай йигириб олинаётганлиги бўйича текшириш ўтказамиз. Қандай натижа берар экин?

Назоратчилар ўтказган рейд фабрикада шов-шувга сабаб бўлди. Ахир бу текшириш давомида 600 дан зиёд ғалтакда 12 килограммдан ортиқ ип қолдирилгани аниқланган эди-да. Агар чиқитга чиқариб юборилган бу ғалтакларни пулга чақсак 216 сўмни ташкил этади. Текшириш натижаси зудлик билан йигирув цехида барча ишчиларнинг иштирокида муҳокама этилди. Айбдорлар «Халқ контроли экрани»да кескин танқид қилинди.

Фабрика халқ назоратчилари иш вақтидан унумли фойдаланиш борасида ҳам самарали тадбирлар ўтказмоқдалар. Бу текширишлар оқибатида йилига 3,6 минг сўм иқтисод қилиш имконияти яратилди. Иш вақтининг самарали бўлишида янги техникани жорий этиш ҳам ижобий натижалар бермоқда. Ўтган йиллар давомида 10 та янги техника ишга туширилди.

Халқ назоратчилари иш соатларидан унумли фойдаланишни текшириш жараёнида сабабсиз равишда иш вақти йўқотилаётганлиги фактларини аниқладилар. Аммо уларнинг маълум сабаблари бор экан. Жумладан, булар шаҳар транспортининг графикка амал қилмаслиги, станокларни ўз вақтида созлаш ва тузатиш ишлари яхши ташкил этилмаганлиги, қолаверса, умумий овқатланиш тармоқларида жиддий камчиликлар борлиги туфайли содир бўлаётганлиги аниқланди.

Фабрика халқ контроли группаси транспорт хизматини тартибга солиш бўйича шаҳар халқ контроли комитетига таклиф киритди. Буни қувватлаган Бухоро шаҳар халқ контроли комитети аҳолига транспорт хизмати кўрсатишнинг аҳволи бўйича текшириш ўтказди. Жиддий камчиликлар аниқланди. Транспорт хизматини тартибга солиш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланди. Шуни айтиш керакки, фақатгина транспорт хизматини тўғри йўлга қўйиш туфайли фабрикада иш соатларини сабабсиз йўқотиш салкам 17 процентга қисқарди.

Халқ назоратчиларининг иқтисод ва тежамкорлик учун олиб бораётган бу кураши ўзининг ижобий натижаларини бермоқда. Ўтган йилнинг ўзида корхона 43 минг сўмлик 6,5 тонна турли хил ип маҳсулотларини, 12 минг киловатт соат электр қуввати, 98 тонна шартли ёқилғи, 60 гигокалорий иссиқлик энергиясини тежаб қолиш имкониятига эга бўлди. 3,5 тонна турли хом ашёлар чиқиндига чиқиб кетмаслигининг олди олинди.

Биз юқорида ҳикоя қилаётган тиниб-тинчимас назоратчилар Бухоро трикотаж фабрикасида ишлашади. Бу ерда 120 нафар халқ назоратчиси халқ мулкининг ҳақиқий посбонларидир. Фабрика йилдан йилга план топшириқларини муваффақиятли адо этиб келмоқда.

Халқ назоратчиларидан моторчилар Б. Жўраева, Н. Рустамова, Д. Обидова, тўқувчи М. Қамбарова, тикувчи А. Собирова, экономист Р. Юсупов ва бошқалар текшириш ишларида фаол иштирок этиб келмоқдалар.

Фабрика халқ контроли группаси ҳар бир текширишнинг самарали бўлишига эришмоқда. Бунинг учун айбдор шахсларнинг тушунтиришларини тинглаш, текшириш натижаларини группа ва коллектив йиғилишларида муҳокама қилиш, деворий газета ва радиоузел орқали эълон қилиб бориш, кези келганда, давлатга келтирилган зарарни ундириб олиш юзасидан тегишли чоралар кўриш каби ҳуқуқлардан кенг фойдаланиб келмоқда. Ўтган йилнинг ўзида ўтказилган текширишлардан 29 таси халқ контроли группасида, 13 таси меҳнат коллективи йиғилишларида муҳокама қилиниб, ишни яхшилаш чоралари кўрилди.

А. МАҲСУМОВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети инспектори.

Ажаб савдолар

АНТИҚА ТАЖРИБА

Қизилтепа район умумий овқатланиш тармоқларини кўрикдан ўтказишган халқ назоратчилари ғаройиб фактларга дуч келдилар. Бир қатор ошхоналардаги тартибсизлик, идиш-товоқларнинг етишмаслиги ҳеч гап эмас экан. «Вангази» ошхонаси ходимлари хўрандаларни чўмичда қоқишнинг турли йўлларини излаб топишган. Бу ерда спиртли ичимликлар билан савдо қилишнинг янги «хуфия» усуллари ҳам кашф этилган. Бу «тажриба» «Роҳат» ошхонаси ва «Нуроний» чойхоналари каби бошқа овқатланиш тармоқлари ходимларига ҳам қўл келмоқда.

ҚАНТАРИЛГАН ТЕХНИКА

«Каракалпакирсовхозстрой»нинг Қораўзак районидаги 15-механизациялашган кўчма колоннаси иш графигига қараб асло ажабланманг. Негаки, колонна ихтиёридаги 18 техника воситасининг бир қисми қантариб қўйилганига анча бўлган. Бунинг сабаблари ҳам илгаридан маълум. Бирида ёнилғи ҳайдаш насоси ишламаса, бирида редуктор ёки бошқа эҳтиёт қисмлар етишмайди. Ҳозир эса колонна ходимлари вақтинча хизмат муддатини ўтаб бўлган техниканинг эҳтиёт қисмларидан фойдаланиш афзалми ёки янгисини кутишми, деган муаммони ҳал қилиш тўғрисида бош қотиришмоқда.

Халқ контроли саҳифасининг ушбу сонини тайёрлаётганимизда телефон жиринглаб қолди. Яккабоғ районида яшовчи халқ назоратчиси қўнғироқ қилаётган экан.

— Редакциями? Бизда фельетонбоп мавзу бор, —деди у шоша-пиша, — телефон қилмас эдим-ку, лекин, бундай исрофгарчиликларни кўриб чидай олмадим.

— Нима гап экан? Эшитамиз!

— Яқинда район халқ контроли комитети саноат, транспорт, қурилиш ташкилотларида электр энергияси ва ёқилғи-мойлаш материалларидан фойдаланишни текширди. Шу рейдда иштирок этгандим. Нималарни кўрдим, денг...

Вой-бў, очиқ ҳавода занглаб ётган асбоб-ускуналар, турли-туман техникалар, кундузи ёниб турган чироқлар, ерга тўкилиб ётган ёнилғилар... Уларни кўриб юрак-бағрим эзилиб кетди, биродарлар!

Келинг яхшиси бир бошдан

• ФЕЛЬЕТОН УЧУН МАВЗУ

ЯХШИ ОТГА БИР ҚАМЧИ

ҳикоя қилиб бера қолай.

Район пахта тозалаш заводида бўлдик. Бу ерда ўтган йил давомида 6 тоннага яқин бензин ортиқча исроф қилиб юборилибди. Кузатдик. Завод автозаправкасида бир машинага бензин қуйиш пайтида ўртача 1-2 литр ёнилғи ерга оқиб тушар экан. Корхона худди ана шу хўжасизликдан 858 сўм зарар кўрибди. Биргина 62—32 КФБ номерли бензин ташийдиган машинанинг ўзи ўтган йилнинг май, август, октябрь ойлари мобайнида 700 литр ёнилғи исроф қилибди. Айрим корхона ва ташкилотларда автомашиналар ёнилғиси танқислиги сезилиб турган бир пайтда бу ердаги исрофгарчиликни қаранг-а?!

Заводда 1985 йилнинг ўн бир ойи ичида иситиш учун ишлатиладиган ёнилғи ҳам тонналаб исроф қилиб юборилган. Бу ердаги айрим ҳайдовчилар 2-3 ойлаб йўл варақаларини бухгалтерияга топширмасликлари кишини ажаблантиради.

«Кашкадаряводстрой»га қарашли механизациялашган кўчма колоннада иқтисод ва тежамкорлик бўйича комиссия тузилмаган. Текшириш пайтида бу ерда 19 та лампочка, 5 та электр печи, 2 та сув қайнатадиган спирал ишлаб турганлиги аниқланди. Тахминий ҳисобга кўра кўчма колоннада бир кунда 260 киловатт-соат электр энергияси исроф қилинар экан. Ўтган йилнинг ўн бир ойи ичида колоннанинг 4 та автомашинаси 702 литр ортиқча бензин сарфлабди.

«Эскиангарканалстрой»га қарашли механизациялашган кўчма колоннадаги аҳвол бундан ҳам баттар. Ташкилотда ўн ой ичида 5 тонна бензин, 7 тонна мойлаш материали исроф қилинган. Автозаправканинг атрофи муҳофаза этилмаган. Машиналарга бензин қуйиш пайтида анча ёнилғи исроф бўлаётир. Рейд пайтида кундузи 21 та лампочка, иссиқ бўлишига қарамай 2 та электр печка ёниб турганлигининг гувоҳи бўлдик. Колоннада бир кунда тахминан 149 киловатт-соат электр энергияси беҳуда сарфланар экан. Экскаватор, трактор ва бошқа техникалар мотори соатлаб бекорга ишлаб туриши оқибатида кўплаб ёнилғи нобуд бўлмоқда.

Хуллас, биз кўрган хўжасизлик, бοқибеғамлик, исрофгарчилик ҳоллари ҳар қандай виждонли кишини ҳаяжонга солади. Аммо, юқоридаги коллективларнинг раҳбар ва мутахассислари бу нарсаларга оддий ҳодиса деб қарашмоқда. Район халқ контроли комитетида уларнинг боқибеғамликлари муносиб баҳоланди. Камчиликларни тузатиш учун муддат белгиланди.

— Қўнғироқ қилганингиз учун раҳмат! Агар ана шу муддат ичида юқоридаги ташкилотларда исрофгарчиликнинг олди олинмаса хабар қилинг. Халқ назоратчиларининг хайрли ишларида кўмаклашишга доимо тайёрмиз. Бизнингча, энди бу камчиликлар такрорланмас-ов. Яхши отга бир қамчи, деган гап бор, ахир.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

• «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЕЙДИ

СЎЗ БОШҚА-Ю ИШ БОШҚА

«Вақтинг кетди — нақдинг кетди» деб бежиз айтилмаган. Хусусан, ғанимат фурсатни бой берган деҳқон панд ейди. Боғот районида ўтган йили шундай бўлди. Кузги-қишки ишлар ўз вақтида бажарилмади, ерларни тайёрлаш ва чигит экиш чўзилиб кетди, агротехника талабларининг бузилишига йўл қўйилди, йил қониқарсиз якунланди. Районда пахта тайёрлаш плани бажарилмади. Машина терими плани эса 43 процентда қолиб кетди.

Бултурги хатолар сабоқ бўлиши, мўл ҳосил учун мустаҳкам замин яратишда вақтнинг қадр-қимматига етиш ва ҳар бир ишни ўз муддатида амалга ошириш таъминланиши лозим эди. Афсуски, бундай бўлмаяпти.

Маълумки, кўкламги дала ишларининг муваффақияти техникани барвақт ва сифатли тахт қилиб қўйишга кўп жиҳатдан боғлиқ. Лекин, техника ремонтини ташкил этиш, бу ишда жадал суръат ва юқори сифат бўлишини таъминлашга жиддий эътибор берилмаётир. Хўжаликлардаги 265 та ҳайдов, 118 та чопиқ, 226 та транспорт трактори, плуг, сеялка, борона ва бошқа тирков асбобларини созлаш чўзилиб кетмоқда. Терим машиналари ремонтига ҳали киришилмаган.

«Победа» колхозида 16 та ҳайдов, 44 та чопиқ трактори, 19 та плуг, 21 та сеялка кўклам дала ишларига бекаму-кўст созлаб қўйилиши керак. Бироқ вақт ўтишига қарамай ремонт қилиш лозим бўлган механизмларнинг анча қисми устахонада навбат кутяпти. Ремонтда графикда белгиланган 23 киши ўрнига фақат 14 киши қатнашмоқда. Меҳнат интизоми бўшлиги, ремонтчиларга қулай шароит яратилмаганлиги муҳим ишни орқага сурмоқда.

Биз устахонада бўлганимизда, механизатор Р. Раҳимов, слесарлар Р. Хўжаниёзов, Э. Юсуповлар қоровулхонада чой қайнатишаётганди. Бошқалар эса тушки овқатга кетишган экан. Ремонтчиларга иссиқ овқат ташкил этилмаган. Худди шу вақтда бухгалтерия аппарати ходимлари колхоз меҳмонхонасида ошхўрлик қилишаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Колхоз раиси Қ. Худойберганов, бош инженер Д. Эрназаров устахонадан хабар олмайдилар. Ремонтчилар эҳтиёжига лоқайд қарашяпти. Тракторларнинг аксариятига айрим эҳтиёт қисмлар етишмайди.

«Ленинизм» колхозида ҳам техника ремонтида сусткашлик ҳукм сураётир. Тирсакли вал, плугларга орқа ғилдирак ва чимқирқар етишмаганидан ремонт чала қолдирилган. Устахона мудири Ш. Тожиев, колхоз бош инженери Р. Абдуллаев ремонтчилар ўртасида интизомни мустаҳкамлаш ва уларга ғамхўрликни кучайтиришга етарли эътибор бермаётирлар.

Баъзи хўжаликларда техникани сақлашда хўжасизликка йўл қўйилмоқда, давлат стандарти талабларига риоя қилинмаётир. Искандар Дўсов номли колхозда 10 та терим машинасининг тагига махсус тўшама қўйилмаган, барабанлари тозаланмаган, занглашга қарши мойланмаган. Сеялкаларнинг занжирлари занглаб ётибди. Устахона мудири Хонназар Қуриёзов буни кўрмагандек боқибеғам юрибди. Район агросаноат бирлашмаси техника назорати бўлими бош инспектори У. Кенжаев қатор хўжаликларда техника хўжасизларча сақланаётганлигини эътироф этди. Текширишлар ўтказилиб, актлар тузилган, айбдор шахслардан тушунтириш хатлари олинган. Аммо, аҳвол ҳамон ўзгарган эмас. Ишга наф келтирмаса, қоғоздаги назоратдан нима фойда?

Район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Н. Искандаров, бош инженери Р. Рўзиматов, шунингдек, «Госкомсельхозтехника» бирлашмаси раҳбарлари техника ремонтини тезлатиш тўғрисида тадбирлар белгилашяпти, ваъдаларни ўрнига қўйишяпти, лекин сўз билан ишнинг бирлиги таъминланмаётир.

Кўкламги дала ишлари қизиб кетадиган кунлар яқинлашмоқда. Қиш об-ҳавоси деҳқончилик учун қулай келганлиги, тупроқ қатлами музламаганлиги ерларни текислаш, шудгорлаш ва бошқа агротехника тадбирларини ўтказишда ғанимат фурсатдан самарали фойдаланиш имконини беради. Демак, техникани мумкин қадар тезроқ, сифатли, гарантияли ремонтдан чиқариш ва шай қилиб қўйиш лозим. Агросаноат бирлашмаси ва хўжаликларнинг раҳбарлари бу муҳим иш билан жиддий шуғулланишлари, техника ремонти бўйича тузилган график ва белгиланган тадбирларнинг амалда бажарилишини таъминлашлари керак.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ю. ВАФОЕВ,
Хоразм область қишлоқ хўжалик бошқармаси механизация бўлими бошлиғи.

Р. РАЗЗОҚОВ,
Боғот район халқ контроли комитети аъзоси, район «Ленин йўли» газетаси редактори.

БОҚИБЕҒАМЛАР

Жиззах трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасига яқинда маҳсулот сифатсизлиги учун 105 минг сўм жарима солинган эди. Ушбу текшириш якунлари партия йиғилишида муҳокама қилинган бўлса ҳам, белгиланган тадбирлар қоғозда қолиб кетди. Брак маҳсулот ишлаб чиқариш, хом ашёни исроф қилиш ҳоллари эса ҳамон давом этаётир. Хўжалик ҳисобидаги 4-автотранспорт корхонасида ҳам иқтисод ва тежамкорлик масалаларига жиддий аҳамият берилмаяпти. Корхонада кейинги уч ой давомида 13,9 тонна дизель ёқилғиси ва 3,4 тонна бензин исроф қилинган. Ваҳолонки, квартал ҳисобида эса 12,5 тонна бензин, 2,1 тонна дизель ёнилғиси иқтисод қилинди, деб қайд этилган. Бу кўзбўямачиликдан бошқа нарса эмас, албатта. Кўплаб машиналар лимит йўли билан бошқа ташкилотларга берилган ва улар нормадан ташқари 10 минг литр бензинни исроф қилишган. 9-механизациялашган кўчма колонна бош инженери И. Исҳоқовнинг ўзи хизмат машинасида 853 ўрнига 3680 литр бензин ёққан.

2517-автотранспорт колоннасида ҳам аҳвол чатоқ. Халқ контроли группаси томонидан тежамкорлик бўйича учта рейд ўтказилганлигига қарамай, группа раиси Г. Алижоновнинг совуққонлиги оқибатида текширишлар ниҳоясига етказилмаган. Бензин ташувчи машина ҳайдовчиси К. Маматқулов ва ёнилғи берувчи З. Даяноваларнинг ўта масъулиятсизлиги туфайли цистернага бензин қуйиш жараёнида кўплаб ёнилғи исроф бўлмоқда. Ишлаб чиқариш-техника бўлими ва бухгалтерияда ҳисоб-китоб ишлари тўғри йўлга қўйилмаган.

«Узстройтранс»га қарашли 22-автоколоннада иқтисод ва тежамкорлик бўйича каттагина ташкилий-техникавий тадбирлар белгиланган. Аммо, амалда сўз билан иш бирлиги таъминланмаяпти. Ортиқча исрофгарчиликка йўл қўйган ҳайдовчиларга нисбатан тегишли чоралар кўрилмаётир, ёнилғини иқтисод қилаётган ҳайдовчилар рағбатлантирилмаяпти. Исрофгарчилик «Джизаксельстрой» трестининг ишлаб чиқариш техника комплектацияси бошқармасида, 258-, 315-механизациялашган кўчма колонналарда, область нефть маҳсулотлари базасида, шаҳар алоқа бўлимида ҳам содир бўлаётир. Айниқса, 2-Жиззах темир йўл станциясидаги хўжасизлик кўринишлари кишини ажаблантиради. Шаҳар қурилиш майдонларида темир-бетон буюмлари ва конструкциялари, ёғоч ва бошқа қурилиш материаллари очиқ ҳавода сақланмоқда.

Шаҳар аҳолисининг қиш мавсумида қишлоқ хўжалик маҳсулотларига эҳтиёжи ортиб бораётган бир пайтда рейд аъзолари умумий овқатланиш трестида 24,7 тонна олманинг 7,2 тоннаси, 900 килограмм сабзи, 360 килограмм тарвуз чириб ётганлигининг гувоҳи бўлдилар. Бу аҳвол на умумий овқатланиш тресті директорининг ўринбосари О. Ортиқовни, на омбор мудири Т. Боймуродовни ташвишга солмаётир.

Х. НАБИРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

А. АН,
Жиззах шаҳар халқ контроли комитетининг раиси.

РЕДАКЦИЯДАН: умумхалқ давлат мулки —муқаддас. Улардан тежаб-тергаб фойдаланиш, асраб-авайлаш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир. Партия ва ҳукуматимиз жадаллаштириш концепциясини олға сураётган бир пайтда иқтисод ва тежамкорлик ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг энг муҳим резервларидан бири бўлиб қолади. Рейд давомида аниқланган камчиликлар зудлик билан бартараф этилиши учун юқорида қайд этилган меҳнат коллективларининг раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари таъсирчан чоралар кўришлари керак.

ФОЙДА ЎРНИГА ЗАРАР

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз фермасида бўлсангиз на суюнишингизни, на куюнишингизни билмайсиз. Бу ердаги озғин, касалманд молларни кўриб беихтиёр чорвачиликнинг мутасадди кишиларига «хайф» дегингиз келади. Ахир шу шахсларнинг боқибеғамлиги сабабли хўжалик 40 минг сўм зарар кўрди-да!

Район халқ контроли комитети чорвачилик бўйича Ленин номли колхоз раиси ўринбосари Султоновга выговор эълон қилди ва пул начёти ёзди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми халқ маорифи соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашда актив қатнашганлиги учун халқ депутатлари Бухоро область Совети ижроия комитети халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Абдулла **Музаффаровни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми бенуқсон меҳнати, корхонани ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги, юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги ва жамоат ҳаётида актив қатнашганлиги учун: Қалмоққир руда конининг директори Альберт Николаевич **Матицин**, Олтинтопкан руда кони бошқармасининг директори Юрий Иванович **Прилепский** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер»;**

Олтинтопкан руда кони бошқармасининг электровоз машинисти Миржума **Азизов**, Қалмоққир руда конининг экскаватор машинисти Владимир Николаевич **Ильинский**, В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон металлургия комбинати қўрғошин-рух бойитиш фабрикасининг бошлиғи Галик Иванович **Дауров** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвонларини берди.

Комбинат ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ОТЛАР „ҚУВҒИН“ДА... НЕГА?

ИККИНЧИ МАҚОЛА

Эсингизда бўлса, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Йилқичиликни ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори матбуотда эълон қилинганди. Қарорда қайд этилганидек, кейинги йилларда отлар туёғи асоссиз равишда камайиб кетди. Кўпгина колхоз ва совхозларда ёш отларни урчитиб кўпайтириш масалаларига дуруст эътибор берилмаяпти. Улардан қишлоқ хўжалиги ва транспорти ишларида оқилона фойдаланиш тадбирлари кўрилмаяпти. Гўштбоп йилқилар подасини янада ривожлантиришни таъминлаш, йирик ихтисослашган гўштбоп йилқичилик совхозлари ва фермалари, шунингдек, қимиз етиштирадиган фермалар ташкил этиш борасидаги таклифлар амалга ошмай қоляпти. Йилқичиликда селекция-наслчилик ишларини ва давлат от заводлари фаолиятини яхшилаш борасида сезиларли силжишлар бўлмади. Колхоз ва совхозларда оммавий от спортини, от туризмини ривожлантиришга эътибор берилмаётир. Республикамизда бирор министрлик ёки бошқарма отга қўшиладиган аравалар, юганлар, эгарлар, тақалар, тақалаш михлари ва тиркама асбоблар ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйганларича йўқ. Шунингдек, йилқичилик учун малакали кадрлар тайёрлаш ҳақида ҳам бош қотириб кўрилмаяпти.

— Фермангизда қанча мол ва парранда бор? — деб хоҳлаган колхоз раиси ёки совхоз директоридан сўраб кўринг. Уларнинг ҳар бири паррандаларнинг нечтаси товуғу, нечтаси хўроз эканлигини ёддан айтиб бера олади. Лекин қанча от борлиги ва улар ёрдамида неча от иш куни бажарилаётганини ҳаммаси ҳам айтиб беришолмайди. Чунки, отлар эҳтиёжи озуқа балансларини тузилаётганда ҳисобга олинмайди, молиявий ишлаб чиқариш планлари белгиланаётганда унутиб қолдирилади. Ҳатто баъзида отлар бош сонини кўпайтириш, уюрларни янгилаб туриш, маҳсулдорлигини ошириш каби муҳим кўрсаткичлар ҳам статистика маълумотларидан четда қоляпти.

Пировардида, тармоққа бўлган бундай муносабат нималарга олиб келишини республика агросаноат давлат комитети қишлоқ хўжалик бошқармаси йилқичилик бўлимининг қуйидаги маълумотларидан ҳам яққол кўриш мумкин.

Сўнгги ўн йилда республикамизда отлар бош сони 29 мингтага камайиб кетди. Агар 1974 йилда 98 минг бош от бўлган бўлса, 1984 йилда бу рақам 69 мингга тушиб қолди.

— Биргина 1985 йилнинг ўзида, — дейди бошқарманинг етакчи мутахассиси П. Есютин, — қишнинг қаттиқ келиши орқасида 3600 бош йилқи бой берилди. Қашқадарё областида — 700 бошга, Тошкент областида — 570, Андижон областида — 500 бошга камайди.

Масалан, Андижон областида бугунги кунда отлар махсус табиий яйловлар ажратилмаганидан қиш пайтлари қийналиб қолишяпти. Апрель — май ойларида ҳам қардош Қирғизистон ССРнинг тоғли яйловларига олиб чиқилган бияларнинг ёш қулунлари тоғ совуғига мослашолмай нобуд бўлиб кетаётир.

Тошкент ва Жиззах от заводлари ҳисобидан сўнгги 10—15 йил ичида 40 минг гектардан зиёд ҳайдов ва яйлов майдонлари олиб қўйилди. Яйловнинг торлиги, озуқа рационининг танқислиги оқибатида йилқилар етарли озиқлана олмадилар, тойчаларнинг ривожланиши кўнгилдагидек бўлмади. Натижада, отлар икки—уч йил ичидаёқ ўзларининг насллик стандартини йўқотиб, хўжаликларга катта зарар келтирмоқда.

ЙИЛҚИЧИЛИК МУАММОЛАРИ

Озуқа экин майдонларининг ўринсиз қисқартирилиши ва серўт яйловлар етишмаслиги билан Қашқадарё области районларида юзлаб отлар нобуд бўлди. 1981 йилда 5 минг бошдан зиёд отга эга бўлган область хўжаликлари ҳозир анча кам от боқишяпти. Кейинги беш йил давомида машҳур қорабайир зотли отлар Шаҳрисабзда — 435 тадан 268 тага, Қамашида — 1024 тадан 712 тага, Яккабоғда 1292 тадан 1180 тага тушиб қолди. Самарқанд областининг Қўшработ, Советобод, Бухоро областининг қатор районларидаги йилқичилик хўжаликларида ҳам ана шундай камчиликларга йўл қўйилди.

Республика партия ва ҳукумати тармоқни ривожлантириш чораларини кўриб, Тошкент от заводига 10 минг гектар яйлов, Жиззах от заводига 12 минг гектар яйлов ва 500 гектар ҳайдаладиган ҳамда суғориладиган майдонлар ажратиб бериш ҳақида кўрсатма берганди. Бироқ маҳаллий совет ва қишлоқ хўжалик органлари бу топшириқни ҳануз бажармаяптилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, 1984—1985 йилларда республикамизда отлар бош сонининг қисқариши асосан хусусий секторлардаги отлар ҳисобига бўлди. Чунки, айрим шахсий хўжаликлар белгиланган қонунлар ва Устав талабларини четлаб ўтиб, шахсий чорва моллари, жумладан, отларни ҳам кўпайтириш йўлига ўтдилар. Қишлоқ хўжалиги органлари, маҳаллий раҳбарлар уларга ортиқча шахсий чорва молларини ва отларни гўшт учун давлатга топширишни маслаҳат бердилар. Ана шу ҳол ҳам жойларда отлар бош сонининг нисбатан камайишига олиб келди. Ҳолбуки, уларни гўшт учун эмас, хўжаликда боқиш учун олиб қолиш мумкин эди.

Савол туғилади: отлар бош сонининг камайиб кетиши, балки давр тақозосидир? Эҳтимол, илмий-техника тараққиёти тармоқни сиқиб чиқараётгандир?

Ҳа, қишлоқларни индустрлаштириш йилқичиликка муайян даражада таъсир қилди, албатта. Лекин ҳамма ерда ҳам эмас! Ахир шу йиллар давомида Қорақалпоғистон АССР, Навоий, Жиззах областларининг қатор районлари ва хўжаликларида мавжуд отлар бош сонини сақлаб қолиш билан бирга, уларнинг туёқ сонини кўпайтиришга ҳам эришилди-ку!? Сўнгги уч-тўрт йил ичида Жиззах областида отлар 1,1 минг, Навоий областида 0,6 минг бошга ўсганлиги фактку! Жиззах районининг Навоий номли колхози ва «Олтинсой» совхозидан А. Тошбеков, З. Қораев, Т. Исматов, Томди районининг «Қизилкум» совхозидан Т. Қутимуратов, Р. Қулимбеков, С. Далабоев сингари моҳир йилқибоқарлар ҳар юз бош байталдан 85—90, ҳатто 97—99 тадан қулун олишга эришдилар-ку!

Ҳозир республикамизда мавжуд отлар бош сонининг 50 процентдан ортиқроғи 3 та от заводига, 6 та наслчилик фермаларига, 8 та отчилик ва 5 та от-туячилик совхозларига бириктирилган. Бироқ очиғини айтиш керакки, бугунги кунда бундай ихтисослаштириш ва марказлаштириш ҳам йилқичиликнинг асосий кўрсаткичлари бўйича белгиланган йиллик ва беш йиллик топшириқларнинг амалга оширилишига дуруст ёрдам бермаяпти.

От фақат иш ҳайвони эмас, гўшт етиштириш ресурсини тўлдиришда ҳам муҳим манбалардан ҳисобланади. От гўштисиз олий сифатли колбасалар, қази-қарталар ишлаб чиқариш мумкин эмаслиги ҳеч кимга сир эмас.

Медицинада даволаш — профилактика жараёнларида шифобахш, танқис ичимлик — қимизнинг қадри баландлиги ҳақида узоқ гапириб ўтиришга ҳожат йўқ. Қимиз ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун эса, шубҳасиз, йилқичилик ривожлантирилиши керак. Тажрибали отбоқарлар ҳар бир биядан кунда 11—15 литргача сут олиш мумкинлигини исботлаб беришган. Афсуски, бу соҳада ҳам республикамиз йилқичилик хўжаликларида ижобий силжишлар бўлмаяпти. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги хабар беришича, республикамиз даволаш муассасаларининг қимизга бўлган эҳтиёжи бугунги кунда атиги 25—30 процент атрофида таъминланаётган экан, холос. Ҳолбуки, қимиз етиштиришда яхшигина тажриба тўплаган хўжаликлар бор. Қорақалпоғистон АССР совхозларида 1984 йилда 74 центнер, 1985 йилда эса 441 центнер қимиз тайёрланди. Мўйноқ, Тўрткўл районларидаги «Оқдарё», «Рассвет» совхозларида, айниқса, яхши натижаларга эришилди. Хўш, шу хўжаликлар сингари бошқа областлардаги ихтисослашган колхоз ва совхозларда бу иш нега эътибордан четда қоляпти? Самарқанд областининг Қўшработ районидаги «Партия XXV съезди» совхози «ДД—2» маркали бия соғиш аппаратидан 16 комплект ва 5 комплект махсус дастгоҳлар, 25 га яқин фойтунлар сотиб олганига анча бўлди-ю, улардан тўғри фойдаланиш устида ғамхўрлик қилинмади. Областнинг Советобод районидаги йилқичилик хўжаликларида ҳам ана шундай нуқсонлар ва ортиқча сарф-харажатларни кузатиш мумкин. Шу боисдан ҳам ҳар иккала райондаги йилқичилик хўжаликлари раҳбарлари сўнгги ўтказилган текширишда қатъий жазоландилар.

Ўсиб келаётган ёш авлоднинг эстетик тарбиясида ҳам отнинг роли беқиёс. Эътибор қилган бўлсангиз, ёшлар орасида табиатан гўзал ва ақлли ҳайвон зоти — от билан дўстлашиш, унга қизиқиш, талпиниш кун сайин ортиб бормоқда. Қанчадан қанча йигит ва қизлар от спорти секциясига ёзилиш иштиёқида йиллаб навбатда турмоқдалар. Афсуски, республикамизда бундай секциялар ҳали жуда оз. Шу ўринда давлат от заводлари коллективлари адресига кўпдан кўп ёшларнинг «достонларда таърифланган дул-дуллар, Ғиркўклар, Бойчиборлар наслига ўхшаш учқур, гўзал ва кучли от зотлари қачон етиштирилади?» деган ҳақли саволларини бугун айтиб ўтмоқ жоиздир.

Йилқичилик селекция-наслчилик ишлари даражасини юқори кўтариш, спорт ўйинлари, улоқ чопиш, қиз қувиш пойгалари учун зотдор отлар етиштириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиш — обрў-эътибор жиҳатдан ҳам, иқтисодий жиҳатдан ҳам диққатга моликдир. Республикамиз 1982—1983 йилларда наслли отлар сотиш бўйича халқаро аукционда қатнашиб, бир неча бош юқори классли от сотган эди. Шундан сўнг — 1984—1985 йилларда уларнинг сонини кўпайтириш ҳақида гап-сўзлар бўлди-ю, лекин амалга ошмасдан қолди. От ўйини ипподромлари деярли барча областларда бўлишига қарамасдан, улардан етарли фойдаланилмаётир. Халқаро спорт мусобақаларида Иттифоқимиз шарафини ҳимоя қилган ва қилаётган моҳир чавандозларимиз М. Исмоилов, О. Ковшов, Н. Долженколарга ўхшаш спортчилар сони ўсмаётганлиги афсусли ҳол, албатта.

Айтилган бу гапларнинг ҳаммасидан, пировардида шундай хулоса чиқариш мумкин: от — инсон дўсти. У қишлоқдаги сингари шаҳарда ҳам одамларга, жамиятга ҳали жуда кўп, жуда яхши хизмат қилаверади. Унинг беминнат дастёрлиги нур устига аъло нур!

От — бу катта куч, нодир ҳайвон. Уни архивларга ёзиб қўйишга, «қувғин» қилишга, хизматидан юз ўгиришга шошилмаслик керак.

Биз шундай фикрдамиз! Сиз-чи?

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

• Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

ТЕХНИКА МАВСУМГА ШАЙМИ?

Республикамиз қишлоқ меҳнаткашлари ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилини зўр ғайрат билан бошлаб юбордилар. Колхозлар, совхозлар, агросаноат комплекси бошқа корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари техника воситаларини кўкламги дала ишларига тайёрлаш борасида қизғин иш олиб бормоқдалар. Қишлоқ хўжалиги машина-ускуналарини ўз вақтида, сифатли ҳозирлаш юзасидан социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисида Олтиариқ, Москва, Чимбой районлари механизаторларининг ташаббуси ҳамма жойда қизғин қўллаб-қувватланмоқда.

Наманган, Сурхондарё, Андижон ва бошқа бир қатор областларнинг кўплаб хўжаликларида ремонт ишлари уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Наманган, Тўрақўрғон, Уйчи, Чортоқ, Шеробод, Ленин йўли, Хива, Шовот районларида техника кўкламги дала ишларига тўла тахт қилиб қўйилди. Риштон, Балиқчи, Избоскан районларидаги кўплаб колхоз ва совхозларда бу топшириқ ниҳоясига етказилмоқда.

Республика областларида техниканинг шайлиги 1986 йил 1 январида қуйидаги маълумотлар билан изоҳланади (мавжуд техника воситаларига нисбатан процент ҳисобида):

Областлар	жами тракторлар	шу жумладан ҳайдов тракторлари	плуглар	жами сеялкалар	шу жумладан маккажўхори сеялкалари	планировщиклар
ҚҚАССР	65,9	58,9	52,9	45,9	49,4	63,3
Андижон	77,8	74,3	62,5	78,5	84,7	87,8
Бухоро	84,0	77,0	66,1	67,8	74,5	95,2
Жиззах	62,3	69,0	73,9	57,3	53,4	83,0
Қашқадарё	75,3	69,5	70,5	58,0	63,2	87,0
Навоий	85,5	80,7	82,8	52,6	61,1	93,2
Наманган	90,3	92,3	82,8	95,2	97,6	94,8
Самарқанд	85,2	75,0	77,0	56,2	69,5	79,6
Сурхондарё	88,9	90,8	81,6	67,7	89,9	88,5
Сирдарё	71,1	67,5	59,7	57,4	63,3	90,6
Тошкент	76,2	75,8	77,9	73,4	77,1	84,5
Фарғона	78,0	75,7	75,3	69,3	66,3	83,2
Хоразм	84,9	75,6	77,9	85,7	83,7	95,5

Юқоридаги маълумотлар баъзи областларда ремонт ишлари асоссиз равишда пайсалга солинаётганини кўрсатиб турибди. Техникани келиб-келиб мавсум олдидан шошма-шошарлик билан тайёрлаш, штурмчилик сингари яроқсиз ҳолдан воз кечилмаётганлиги сезилмоқда. Ленинобод, Қораўзак, Нукус, Арнасой, Октябрь, Оқолтин районларида трактор паркининг эндигина ярми ремонт қилинганлигини бундан бошқача изоҳлаш мумкин эмас.

Экиш сеялкаларининг шайлиги Амударё районида 15, Шуманайда 19, Хўжайлида 29, Зарбдор, Ильич районларида 30, Арнасой ва Муборакда 35, Қизилтепада 34 процентни ташкил этади, холос. Нишон, Қўшработ, Ўзбекистон, Боғот, Боёвут, Мирзачўл районларида ҳам техника ремонти суст боряпти. Қашқадарё областида механизаторларни ремонт ишларига жалб этиш топшириғи бажарилмади: ишчилардан атиги 40 проценти сафарбар қилинди. Бу кўрсаткич Қорақалпоғистон АССРда 47 процентдан, Жиззахда 70 процентдан, Бухорода 83 процентдан нарига ўтмаган.

Бир қатор хўжаликларда терим техникаси ремонтига ҳали киришилгани йўқ, ғалла ўриш ва озуқа комбайнлари, бошқа мураккаб қишлоқ хўжалиги механизмларида қандай нуқсонлар борлигини аниқлаш ниҳоясига етказилмаган. Бу эса эҳтиёт қисмларга бўлган эҳтиёжни аниқлаш ва хўжаликларни улар билан таъминлашни мураккаблаштиради, машина-ускуналарни кўкламга тайёрлашда графикнинг бузилишига олиб келади.

Ҳамма жойда ҳам ремонт сифатига жиддий эътибор берилаяпти, деб бўлмайди. Сирдарё, Навоий, Самарқанд областларида, шунингдек Ленинград, Мирзачўл, Оққўрғон, Вобкент, Пешку, Баҳористон ва бошқа баъзи районларда сифатсиз ремонт қилиш ҳоллари кўплаб аниқланяпти. Масалан, Навоий областида текширишдан ўтказилган 187 та сеялканинг 7 проценти, 76 та ҳайдов тракторининг 5 проценти кўнгилдагидек ремонт қилинмаганлиги аён бўлди. Ёнилғининг оқиши, подшипникларнинг мойланмагани, айрим узеллар ва приборларнинг йўқлиги, двигатель клапанларининг ростланмагани, аккумуляторлар созланмагани сингари нуқсонлар кўплаб учраб турибди.

Бир қатор областлар ва районларда техника ремонти оқсаётгани қишлоқ хўжалиги органлари раҳбарларининг ремонт ишларига етарли аҳамият беришмаётгани, механизаторлар ўртасида социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилмагани оқибатидир. Бунинг устига, техника ремонти учун қулай бўлган ғанимат кунлардан унумли фойдаланилмаётир, устахоналардаги ишлар икки сменада ташкил этилмаган, ремонтчиларга зарур шароит яратилмаган, тайёр техника махсус комиссия томонидан қабул қилиб олинмаётир.

Техниканинг ҳаммасини белгиланган жойларга тез орада олиб келиш, бузилган машиналар ва агрегатларни зудлик билан ремонтга қўйиш, улар орасида мураккаб ремонт талаб қиладиганлари бўлса, ремонт заводларига, махсус устахоналарга дарҳол жўнатиш лозим.

Техникани тайёрлашда йўл қўйилган қолоқликни яқин кунлар ичида бартараф этиш, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи баҳорини пухта тайёргарлик билан кутиб олиш қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар, совхозлар раҳбарлари, мутахассисларининг бурчидир.

• Ташвишли сигнал

СУҒОРИШ СИФАТИ ЁМОН

Комсомол районидаги «Мирзачўл» совхози шўр ювиш тугаганлиги тўғрисида рапорт берди. Бу рапорт кишини хурсанд қилиши керак эди. Лекин шу муҳим агрономик усулнинг бажарилиш сифатини текшириб чиққан область гидрогеологомелиорация экспедицияси мутахассисларининг фикрига қулоқ солсак, улар бу ерда ер суғорилган эмас, балки унга шунчаки сув бостирилган, деб ҳисобламоқдалар. У. Бойназаров, Б. Умурзоқов, И. Орзиқов бригадаларининг далаларида бутун-бутун «кўллар» вужудга келган. Айрим жойларда бостирилган сув қатлами нормадаги 30 сантиметр ўрнига 2 метргача етган, айни маҳалда ернинг баландроқ участкалари қуп-қуруқлигича қолаверган.

Совхозда мутахассисларнинг тавсиялари инобатга олинмади. Ҳолбуки, улар ерни олдиндан текислаб чиқиб, 0,25 гектардан ошмайдиган пайкаллар ажратишни, сув бериш нормасини тупроқ структурасига қараб белгилашни тавсия қилгандилар.

Шундай қилиб, бундай «шўр ювишдан» ҳеч бир наф йўқ, зиёни эса катта. Сизот сув кўтарилиб, тупроқнинг унумдор қатлами ювилиб кетади.

«Москва», «Советобод», «Юбилейный» совхозларининг, райондаги бошқа бир қанча хўжаликларнинг далаларида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин. Ахир бундай ишлар ҳосилни камайтириб юборади-ку.

Г. ОҒОРОДОВ,
ЎзТАГ мухбири
Сирдарё области.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

15 январда СССР ва Монголия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома имзоланганига 40 йил тўлади

Социалистик Монголиянинг муваффақиятлари ҳайратланарлидир. Мамлакатда жуда катта социал ўзгаришлар содир бўлди. Яйдоқ чўлда янги шаҳарлар барпо этилди. Улардан бири Эрдэнэт бўлиб, у ерда монгол-совет дўстлиги ва ҳамкорлигининг буюк рамзи бўлиб қолган мис-молибден кон бойитиш комбинати жойлашган. Фан-техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида қурилган комбинат ҳозирги кунда МХР четга чиқараётган бутун маҳсулотнинг учдан бир қисмини ишлаб чиқармоқда.

1978 йил декабрида комбинатнинг биринчи навбати муддатдан олдин ишга туширилган эди. Бундан икки йил олдин эса унинг лойиҳада белгиланган тўла қуввати муддатдан олдин ўзлаштирилди. Комплекснинг бошқа барча объектлари қурилиши тугалланди.

КЎҲНА ЗАМИННИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ

Монголияда икки томонлама ҳамкорликнинг таъсири ўтказилмаган бирон соҳани учратиш қийин. Ўтган ёзда мен мамлакат шарқидаги Хэнтэй аймоғида бўлгандим. Бу аймоқ Улан-Батордан 300 километр масофада жойлашган. Аймоқнинг донгдор кишилари — чорвадор ва ғаллакорлар, партия ва совет ходимлари билан учрашиб, суҳбатлашдим. Ундурхандаги «Керулен» давлат хўжалигининг ветерани, чўпон Д. Ламжав ушбу хўжаликнинг механизациялашган сут фермаларида эришилаётган зафарлар ҳақида ифтихор билан ҳикоя қилди. Бу ерда мен совет мутахассислари группасининг бошлиғи Г. О. Тельтаев билан танишдим. Зоотехник касбига эга бўлган бу ўртоқ Монголияга келишдан олдин Қозоғистондаги қўриқ совхозда директор бўлиб ишлаган. Хурха госхозининг директори, МХРП XVIII съездининг делегати Чулунбатор билан партия ташкилотининг секретари Наванцэрэн эса ўзларининг қўриқ хўжалиги бундан уч йилгина аввал СССРнинг техникавий ёрдами билан тузилганини қувониб айтиб беришди. Хўжалик совет бинокорларидан иборат 3-қурилиш трестининг коллективи бераётган ёрдам натижасида жадал ривожланмоқда. Барнаулдан келган Николай Романович Попов хўжаликнинг беминнат консультанти. 2000 йилгача мўлжаллаб тузилган кенг қамровли комплекс программа лойиҳасига мувофиқ Монголия қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти ҳозирги даражага қараганда қарийб икки баравар кўпаяди. Монголия 1961 йилдан бошлаб социалистик индустрлаштириш йўлидан бормоқда. МХРП ўзининг 1966 йилда қабул қилган программасида Монголияни аграр-индустриал мамлакатдан индустрлашган аграр мамлакатга айлантириш вазифасини олға сурди. 1981 йили бўлиб ўтган партия XVIII съезди ана шу стратегик йўлни яна бир бор тасдиқлади. СССРнинг техникавий иқтисодий ёрдамида Монголияда индустриянинг тармоқлари янги барпо этилди, хусусан кон-руда, ёқилғи-энергетика, металл ишлаш, бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш сингари соҳаларда муваффақиятли иш олиб борилмоқда.

СССР ёрдами билан қурилган ёки реконструкция қилинган корхоналар ҳозир республикада ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг энг кўп қисмини бермоқда. Мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик айниқса 1981—1985 йилларда кенг кўламли тус олди. Монголиядаги 340 та энг муҳим халқ хўжалик объекти Совет Иттифоқининг техника-иқтисодий ёрдами билан қурилди, реконструкция қилинди ва кенгайтирилди. Халқ хўжалиги тармоқлари жўшқин ривожланишининг энг муҳим шартларидан бири — прогрессив технологияларни, меҳнатни ташкил этиш методлари ва шаклларини жорий этиш, илғор тажрибани ўзлаштиришдан иборатдир. МХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Министрлар Совети Раиси Ж. Батмунх ўз нутқларидан бирида яна ҳам каттароқ муваффақиятларга эришиш учун Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг бой тажрибасини муфассал ўрганиш ва ўзимиздаги конкрет шароитларни ҳисобга олган ҳолда уларни изчил жорий этиш заруратини алоҳида таъкидлади.

Социалистик Монголия экономика, маданият, меҳнаткашлар моддий фаровонлигини ошириш соҳаларида эришаётган ютуқлари унинг халқаро алоқалари кенгайишига имконият яратди. Мамлакатимиз Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, бошқа кўпгина халқаро ташкилотларнинг тўла ҳуқуқли аъзосидир.

Монгол — Совет қардошлиги, дўстлиги ва ўзаро ҳар тарафлама ҳамкорлиги — жаҳон социалистик ҳамдўстлиги, бирлиги ва жипслигининг муҳим таркибий қисмидир, Осиёда ва бутун планетада тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш учун курашдаги таъсирчан омилдир. Халқларимиз ўртасидаги дўстлик, унинг социалистик қурилиш энг муҳим вазифаларини ҳал этишга самарали таъсири бугунги Монголиянинг ажралмас хусусияти бўлиб қолди.

Эрдэнэцэцэгийн ТУМЭНЖАРГАЛ,
монгол публицисти.
Улан-Батор. (АПН).

СУРАТДА: Ғалаба проспекти — Монголия пойтахтининг хушманзара жойларидан.
ТАСС фотохроникаси.

АМАЛИЙ АЛОҚАЛАРНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШГА ДАЪВАТ

ТОКИО. Япония савдо-саноат доираларининг таниқли вакили, «Комацу Сэйсакудзио» машинасозлик концернининг президенти Р. Каваи Совет Иттифоқи билан Япония ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантиришга, дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга даъват этди.

У Японияда чиқадиган «Токио симбун» газетаси мухбири билан суҳбатда икки қўшни давлат ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашнинг муҳимлигини уқтириб ўтди. Бизнесменнинг айтишича, ҳар томонлама иқтисодий ва савдо-сотиқ алоқалари бу жараёнда катта роль ўйнаши лозим. Сахалин қирғоғи сувларида нефть ва газ конларини ўзлаштириш юзасидан қўшма лойиҳанинг муваффақиятли тугалланиши бу алоқаларни янада ривожлантириш учун зўр омил бўлиб хизмат қилиши мумкин, деди Р. Каваи.

Ҳозирги вақтда Япония АҚШ билан савдода бошдан кечираётган қийинчиликларни, Ғарб мамлакатлари билан иқтисодий зиддиятлар кескинлашганлигини уқтирган Р. Каваи Совет Иттифоқи билан савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантириш учун зўр куч-ғайрат сарфлаш мақсадга мувофиқ эканлигини таъкидлади. (ТАСС).

ИСПАНИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ ПОЗИЦИЯСИ

МАДРИД. Испания Компартияси мамлакатнинг НАТО блокидан чиқишини қатъиян ёқламоқда. Партия буни «мумкин ва зарур» қадам, деб ҳисоблайди. Испания Компартияси Марказий Комитетининг бу ерда бўлиб ўтган пленумида маъқулланган ҳужжатда шу ҳақда гапирилади.

Испаниянинг НАТОдаги иштироки, дейилади ҳужжатда, мамлакатнинг уюшма ҳарбий структурасига жалб этилишига ва яқин вақт ичида миллий территорияда ядро қуроли жойлаштирилишига олиб келади. Испания Компартияси актив бетарафлик сиёсати ўтказилишини, миллий суверенитет ҳимоя қилинишини бунга қарама-қарши қўяди.

(ТАСС).

ИРОҚ—ЭРОН МОЖАРОСИ

Бағдод. Ироқ авиацияси Форс кўрфазида Эроннинг Харж оролидаги нефть қуйиш иншоотларига яна ҳужум қилди, дейилади Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида. Майсан секторида Эрон бўлинмаларининг ҳужуми қайтарилди. Басрадан шарқроқдаги районда жанглар давом этди.

Эроннинг олисга отувчи артиллерияси Ал-Азаир ва Мандали шаҳарларини ўққа тутди.

Никосия. Эрондаги Ирна агентлигининг хабар қилишича, Эрон—Ироқ фронтининг бутун чизиғи бўйлаб жанг ҳаракатлари давом этди. Жанубий участкада Ироқ танк бўлинмасининг Эрон армияси назорати остидаги районга суқилиб кириш йўлидаги уриниши барбод қилинди. Илам ва Касра—Ширин районларида артиллерия отишмалари бўлиб ўтди.

Ироқ артиллерияси Ободон шаҳрини ўққа тутди.

Агентликнинг яна хабар қилишича, Эрон ҳарбий денгиз кучларининг кемалари кеча Оммон кўрфазида Американинг «Президент Тайлер» кемасини Ироқ учун юк ташишда гумонсираб, ушлаб қолди. Икки соатлик текширишдан кейин кеманинг бирлашган араб амирликлари портларидан бири сари ўз йўлида давом этишига рухсат берилди.

Вашингтон. Қўшма Штатлар Америка кемаси бир оз ушлаб қолинганлиги билан боғлиқ бўлган воқеани кўпиртириб, ундан шу региондаги кескинликни баттар кучайтириш учун фойдаланмоқда. Бу воқеа «жиддий равишда кўриб чиқишга сазовор», деди Оқ уй вакили. Эй-Би-Си телекомпаниясининг хабар қилишича, Пентагон Американинг Ҳинд океанида турган эскадрасидан икки ҳарбий кемага Форс кўрфазига бориш ҳақида буйруқ берган.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИГА ТИНГЛОВЧИЛАР ВА АСПИРАНТЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ ҚАБУЛИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясига тингловчилар ва аспирантларнинг навбатдаги қабули эълон қилинмоқда. Академиянинг аспирантурасига, асосий ва сиртқи бўлимларига олий маълумотли, 40 ёшгача бўлган партия, совет, идеология, касаба союз ва комсомол органларининг раҳбар ходимлари Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, КПСС ўлка, область комитетларининг, марказий ташкилотлар ва идеология муассасаларининг тавсиясига мувофиқ қабул қилинади.

Академия аспирантурасининг КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм, партия қурилиши, совет давлат қурилиши ва ҳуқуқи, идеология иши, ишлаб чиқариш экономикаси ва уни ташкил этиш, социал-иқтисодий жараёнларни бошқариш, социал психология ва педагогика, тарих, журналистика, социалистик маданият, халқаро коммунистик ҳаракат, халқаро муносабат ва ташқи сиёсат кафедраларига, шунингдек Илмий атеизм институтига қабул қилинади.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, КПСС ўлка, область комитетлари марказий ташкилотлари ва идеология муассасалари, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясига ўқишга тавсия этиладиган ходимлар учун бюро (коллегия) қарорларидан кўчирма, характеристика ва тегишли ҳужжатларни топширадилар. Аспирантурага кирувчилар эълон қилинган ишлари, шу жумладан, газета ва журналларда босилган мақолалари рўйхатини тақдим этадилар.

Аспирантурага тавсия қилинган кишилар кириш имтиҳонларини топшириш учун 1986 йил 14 апрелдан 30 апрелгача КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясига таклиф этилади: асосий ва сиртқи бўлимларга кирувчилар 1986 йил 12 майдан 12 июлгача суҳбатга таклиф қилинади.

Кириш имтиҳонларига тайёргарлик кўриш ва имтиҳон топшириш учун аспирантурага тавсия этилган кишиларга иш жойидаги иш ҳақини сақлаб қолиб, 30 календарь куни муддати билан отпуска берилади.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясида машғулотлар 1 сентябрда бошланади.

— Советлар диёрида ҳар бир киши ўзи ҳақидаги ғамхўрликни ҳар қадамда ҳис этиб туради. Соғлиқни сақлаш хизмати иши хусусида ҳам худди шундай дейиш мумкин. Бундай ғамхўрликка одатланиб ҳам қолганмиз. Энг олис қишлоқ ва яйловларда ҳам вақтида тиббий хизмат кўрсатилиши эндиликда ҳеч кимни ажаблантирмайди. Бинобарин, эл соғлиғига юрт бойлиги деб қараладиган, ижтимоий соҳада бундан ҳам муҳимроқ масала йўқ деб ҳисобланадиган юртда шундай бўлиши ҳам табиий.

Ҳозирги кунда биргина Қорақалпоғистон АССРнинг ўзида юздан ортиқ замонавий касалхона, поликлиника-амбулатория ва бошқа даволаш муассасалари ишлаб турибди. Ў. Холмуродов номидаги биринчи республика касалхонаси улар орасида энг яхшиларидан бири саналади. Медицина техникасининг сўнгги ютуқлари асосида жиҳозланган касалхонанинг, айниқса, жарроҳлик бўлими ходимлари эл олқишини кўп олмоқдалар.

Суратда: Шу бўлимнинг изланувчан шифокори, медицина фанлари кандидати Ш. Машарипов.

О. МУРОТОВ фотоси.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

МАККОР МИКРОБЛАР

ХОНАКИ КОНСЕРВАЛАР ТАЙЁРЛАШ ҲАМДА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШДА ТЕХНОЛОГИЯ ВА САНИТАРИЯ-ГИГИЕНА ҚОИДАЛАРИГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ЭТАЙЛИК

Кейинги йилларда уй бекалари мева-сабзавот ва қўзиқоринларни консерва қилишда корафта бўлиб кетдилар. Шу йўсинда ғамлаб олинган турли ёз неъматлари қиш ва эрта кўкламда тўй ҳамда оилавий тантаналардагина эмас, кундалик турмушда ҳам дастурхон зийнати бўлиб қолди. Афсуски, овқатдан заҳарланиш — ботулизм ҳар беш ҳолдан тўрттасида хонаки усулда тайёрланган озиқ-овқат консервалари истеъмол этилганда рўй бермоқда.

Ботулизм қўзғатувчилари одатда тупроқда ёки сув ҳавзаларида учрайди. Шу боис уларнинг спораси қўзиқорин, сабзавот ва меваларга ўтиб олиши мумкин. Споралар озуқа моддаларига бой, иссиқ, кислородсиз, яъни қулай шароитда «тўлишиб» ёрилади-да, кўплаб микроблар чиқара бошлайди. Бу микроблар жуда тез ривожланиб, кучли заҳар — токсинлар ҳосил қилади. Қўзиқорин, помидор, бодринг ва мевалар банкаларга консерваланганда кўпинча ботулинус таёқчалари учун ана шундай шароит юзага келади.

Тўғри, 70-90 даража иссиқда бир неча минут қайнатиб олганда, консервалашга мўлжалланган неъматлардаги тирик ботулинус таёқчалари ўлади. Аммо, споралари маккорроқ: физик ва химик таъсирга анча чидамли. Уларни йўқ қилиш учун камида 5-6 соат қайнатиш керак. Кўриниб турибдики, уй бекалари банкаларни қайнатиб олган вақт мобайнида таёқчалар ўлса ҳам, спораси тирик қолаверади. Боз устига хонаки тайёрланган маҳсулотлар мўътадил температурада узоқ вақт сақланса, спораларнинг куни туғди деяверинг. Оқибатда микроблар тез кўпайиб, консервада одамни заҳарлайдиган даражада токсинлар тўпланиб қолади. Бунда маҳсулотнинг ташқи кўриниши, ранги ва ҳидида ўзгариш бўлмаслиги эса кишини чалғитади.

Овқатдан заҳарланиш рўй берганда дастлаб киши дармонсизланиб, оғзи қурийди, иштаҳаси йўқолади. Қорин шишиб, қовоқлари салқийди, кўз олди жимирлашади, нарсалар қўшалоқ бўлиб кўрина бошлайди. Вақтида шифокорга мурожаат этилмаса, оқибати вой бўлиши мумкин. Барча шифохоналаримизда ботулизмга қарши самарали зардоб ҳамда керакли дори-дармонлар бор.

Гўшт ва балиқни хонаки усуллар билан ғамлаб олиш (консервалаш-ку инчунин), уйда қўзиқорин ва кўк нўхатни консервалаш тавсия этилмайди. Мева ва сабзавотларни консервалашда эса технология қоидаларига риоя этилиши шарт. Заха бўлмаган, сархил сабзавот-мевалар танлаб олиниб, чанг ва тупроқдан тозаланиши, ювилиши керак. Шунингдек, уларни қайнатиш муддатларига риоя этиш, сирка ва тузни белгиланган миқдорда солиш лозим. Бундай консерваларни сақлашда ҳарорат 10 даражадан ошмаслиги керак. Уларни бир мавсумдан ортиқ сақламаслик лозим. Банка қопқоғи кўтарилиб, шишиб қолдими, бас, маҳсулот бузилиб қолган: уни албатта ташлаб юбориш керак.

Ботулизмдан ташқари стафилококклар келтириб чиқарадиган заҳарланишлар ҳам учрайди. Кўпинча бундай микробларни юқори нафас олиш йўллари яллиғланиши, ангина, грипп касалликларига учраган, кўз яра, чипқон чиққан кишилар ўзлари билмаган ҳолда ташиб юрадилар. Сут, гўшт, балиқ маҳсулотларига тушган стафилакокклар қулай шароитда (25-34 даража иссиқда) жуда тез кўпайиб, токсин чиқаради. Ташқи кўринишида ҳеч қандай ўзгариш содир бўлмаган бундай маҳсулотни истеъмол қилган киши 2-4 соатдан сўнг қайт қилиб, ичи суриши, бутун баданида қаттиқ оғриқ сезиши мумкин.

Баъзан салмонеллез туфайли келиб чиқадиган заҳарланишлар ҳам учраб қолади. Уларнинг қўзғатувчилари одатда жонивор ва паррандалар ичакларини «макон» қилиб олган бўлади. Башарти гўштга шундай микроб тушган бўлса, ундан таом тайёрлашда қоидага риоя этмаслик заҳарланишни келтириб чиқаради. Бунда ҳарорат тез кўтарилиб, қоринда қаттиқ оғриқ пайдо бўлади. Ич суриб, кетма-кет қусиш мумкин. Мол ва қўйэчкиларнинг ичак-чавоқлари, калла-почаларида салмонелл микроблари кўп учрайдиган бўлгани учун ҳам улардан таом тайёрлаганда камида 6-8 соат қайнатиш, бўлакларга ажратиб майдалаб, яна бир марта албатта қайнатиб олиш лозим.

Баъзан уй бекалари хом гўштни ҳам, пишганини ҳам битта тахтада, битта пичоқ билан кесаверадилар. Бу яхшиликка олиб келмайди. Хом гўштдаги салмонелл микроблари пишганига ўтмаслиги учун тахта ҳам, пичоқ ҳам алоҳида бўлиши керак.

Хуллас, кишини заҳарланишга олиб келадиган маккор микроблар — ботулинус, стафилакокк ва салмонеллар «ҳунар кўрсатмаслиги» учун хонаки консервалар тайёрлаш ва улардан фойдаланишда, умуман пазандаликда технология ва санитария-гигиена қоидаларига қатъий риоя этиш лозим.

В. МАЖИДОВ,
медицина фанлари доктори, профессор.

РЕКЛАМА ✿ ЭЪЛОНЛАР

Республика кинофильмлар прокати контораси
ЯНВАРЬ ОЙИДА
ЭКРАНЛАРГА
ҚУЙИДАГИ ЯНГИ БАДИИЙ
ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«БАХТГА ҚАНДАЙ ЭРИШИЛАДИ»

Сценарий муаллифи — Георгий КУШНИРЕНКО, Юрий ЧУЛЮКИН.
Режиссёр — Юрий ЧУЛЮКИН.
РОЛЛАРДА: Николай КАРАЧЕНЦОВ, Лев ДУРОВ, Марина ДЮЖЕВА, Татьяна ПЕЛЬТЦЕР, Владимир НОСИК ва бошқалар.

Бу фантастик комедия ишга лаёқатли одамнинг фақат меҳнат туфайлигина бахтга эриша олишлиги ҳақидаги ҳикоядир.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«ЖАНОБ ГИМНАЗИСТ»

Сценарий муаллифи — Валентина СПИРИНА.
Режиссёр — Юрий БОРЕЦКИЙ.
РОЛЛАРДА: Ян ПУЗИРЕВСКИЙ, Нина МЕНЬШИКОВА, Николай САХАРОВ, Александр ГОЛОБОРОДКО ва бошқалар.

Фильм Леонид Ленчнинг «Қора погонлар» повести асосида суратга олинган.

Фильм қаҳрамони — асли зиёли оиладан бўлган ўн беш ёшли ўсмир пировардида большевиклар ҳақиқат учун кураш олиб бораётганларини тушуниб етади.

Картина воқеалари 1920 йилда бўлади.

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

«ШУНДАЙ ДОКТОР БЎЛГАН ЭКАН»

Сценарий муаллифи — Д. ПРИТУЛА, Э. ДУБРОВСКИЙ.
Режиссёр — В. СОРОКИН.
РОЛЛАРДА: А. ТКАЧЕНКО, Т. ЛЕБЕДЕВА, Т. РАССКАЗОВА, С. КОШОНИН ва бошқалар.

Мазкур фильм — юксак инсоний бурчга садоқатли, ўз касбига чин ихлос қўйган инсон — замондошимиз, қишлоқ врачи ҳақидаги драмадир.

«ЛЕНФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«222-РЕЙС»

Сценарий муаллифи ва режиссёри — Сергей МИКАЭЛЯН.
РОЛЛАРДА: Лариса ПОЛЯКОВА, Николай КОЧНЕВ, Александр КОЛЕСНИКОВ, Александр ИВАНОВ, Николай АЛЕШИН ва бошқалар

Бу ўткир сиёсий фильмнинг сюжети Америка аэропортида жиркaнч иғвогарлик оқибатида совет самолётининг қонунсиз ушлаб қолиниши билан боғлиқ кўнгилсиз воқеа асосига қурилган.

«ЛЕНФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

СССР Алоқа министрлигининг
ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: электр билан таъминлайдиган алоқа қурилмалари, алоқа корхоналарини планлаштиришни ташкил этиш ва экономика (фан доктори ёки кандидатлари);

доцентлар: электр билан таъминлайдиган алоқа қурилмалари, алоқа корхоналарини планлаштиришни ташкил этиш ва экономика (фан кандидатлари);

катта ўқитувчилар: ҳисоблаш математикаси (2 — фан кандидатлари).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Е-84, Энгельс кўчаси, 108-уй.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцент: суд медицинаси;
ассистентлар: умумий гигиена, 2-ички касалликлар, ички касалликлар (3), сил касаллиги, психиатрия (ярим ставка), клиник фармакология (ярим ставка);

катта ўқитувчилар: жисмоний тарбия, илмий коммунизм;

ўқитувчилар: фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм, инглиз тили, биология (ярим ставка).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

ОҚ АРАҚНИНГ ҚОРА ИШИ

Суд давом этяпти. Кўпчиликнинг кўзи қора курсида ўтирган кишида. Балойи нафс Баҳром Иноғамовни шу жойга олиб келди. Ҳозир у пушаймонда. «Ўша зорманда арақни ичмай қўя қолсам нима қилар эди?! — кўнглидан ўтказарди Иноғамов. — Мана, оқибати! Эл-юрт орасида нима деган одам бўлдим?! Қотиллик қилдим-а! Ҳазилакам гапми бу?! Одамларнинг тавқи лаънати бир умр бошимга ёғилади. Бола-чақа, қариндош уруғларимчи? Уларни ҳам иснодга қолдирдим! Азиз бошларини ерга қаратдим!».

Ҳурматли газетхон! Ижозат берсангиз, энди гапни аввалроқдан бошласак. Маълумки, ҳар бир хонадон ўзича бир олам. Оила бошлиқлари оқил, соф виждонли, меҳнатсевар бўлган жойларда яхши фарзандлар камол топади. Бундай ёшлар доим ота-она, эл-юрт, Ватан хизматларини аъло даражада адо этиб, эътибор қозонадилар. Ҳамма уларга ҳавас қилади.

Аксинча, баъзан шундай хонадонлар ҳам учраб қоладики, у ерда гул ўрнида тикан ўстирилади. Тикан заҳридан ўша оилагина эмас, бошқалар ҳам озор чекадилар Тошкентдаги массивлардан бирида истиқомат қилувчи аёл ҳамда унинг онаси нима ишларни қилишмаган дейсиз?! Айш-ишратга муккасидан кетган баъзи кимсалар улар билан ҳамтовоқ бўлиб келишади. Ичкиликбозлик, шовқин-сурон доим авжида. Шофёр Баҳром Иноғамов ҳам шу даврага қўшилиб қолган эди.

Баҳром Иноғамов — қирқ олти ёшда. Демак, аччиқ-чучукни бошидан кечирган одам. Икки фарзанди, рафиқаси, Тошкент районидаги Ильич номли колхозда яхшигина ҳовли-жойи бор. Тошкент шаҳридаги 6-таксопаркда ишлаган. Кунларнинг бирида у Х. Азимов деган ошнасини ҳам йўлдан оздирди. Иккалови арақ кўтариб ганиш аёл хонадонига кириб боришди. Тасодифни қарангки, бу ерга тўпланган бир неча шахс унинг туғилган кунини нишонлаётган экан. Иноғамов билан Азимов ўзлари олиб келган нарсаларни ўртага қўйишди. Қадаҳлар кўтарилаверди. Ҳамманинг эс-ҳуши ичкиликда. Шишалар бўшатилгач, орага жимлик чўкди.

— Шу ҳам именина бўлди-ю! — араз қилди аёл.

— Ичамиз-да, ичамиз! — баравар хор бўлишди арақхўрлар. — Қани, магазинга бошланг!

Аёлнинг бири Азимов билан бир йигитни магазинга бошлаб кетди. Бошқаси ҳордиқ чиқариш учун ичкари хонадаги диванга чўзилди. Б. Иноғамов билан бир йигит эса балконда қолди.

Шу пайт ўлгудай маст ҳолда ўтирган Б. Иноғамовнинг нияти бузила бошлади. Икки кўзи ичкаридаги аёлда. Вақт ўтиб боряпти. Ҳали замон арақ олиб келиш учун кетган «меҳрибонлари» қайтиб келиб қолишади. Кўзи қонга тўлган Иноғамов ўрнидан турди-ю, уйга кирди. Аёл бўш келмади. Иноғамов дўқ-пўписа қилди. Бўлмади. Шундан кейин у куч ишлатишга ўтди. Калтак зарбидан жони ҳиқилдоғига келган аёл дод солиб, балкондаги йигитни ёрдамга чақирди.

Ғазаби қайнаган йигит Иноғамовни тартибга чақирмоқчи бўлди.

— Ҳе, ўт!!! Сенга нима?!

— Аёл кишини уришга қандай қўлинг борди, номард?!

— Ким номард?!

— Сен!

— Мана, сенга номардлик! — Иноғамов йигитга ташланди.

Аёл ёрдам сўраб, қўни-қўшниларнинг уйларига кириб чиқди. Афсуски, ҳеч ким ўртага тушишни истамади. Иноғамов ваҳший ҳайвонга айланган эди. У қаёқдандир қўлига тушган учи кескир асбобни йигитнинг нозик жойларига қайта-қайта санчиб олди.

Аёл билан бирга кетган икки йигит магазиндан арақ олиб қайтиб келганда уй ўртасида қоп-

Ичкиликбозлик — иллат

қора қонга бўялган йигит бежон чўзилиб ётарди. Қотил Баҳром Иноғамов эса қаёққадир ғойиб бўлган эди...

«Қозонга яқин борсанг, — қораси, ёмонга яқин юрсанг балоси юқади!» — деб бежиз айтмаганлар. Фақат ўз нафсини, айш-ишрат ва ҳузур-ҳаловатини ўйлаб кун кўрувчи шахслар орасига қўшилиб қолган йигит бевақт оламдан кўз юмди. Ўн гулидан бир гули эндигина очилганда хазон бўлди. Иноғамовнинг ақлу ҳушини ўғирлаб, қонхўр йиртқичга айлантирган оқ арақ қора ишини кўрсатди.

Баҳром Иноғамовнинг сўзига кириб, «ўргимчак тўри»га тушган Х. Азимовга нима дейиш лозим? Ахир, лақмалик ҳам эви билан-да! Кап-катта одам ким қаёққа етакласа кетаверадими?! Ана, у кўзларини жавдиратиб, хазон япроғидек қалтираб турибди. Нима қилсин?! Бошини қаёққа урсин?! Ҳали уни не-не жойларга чақиришади, сўроқ қилишади. Бу гапни қўни-қўшни, ёр-биродарлари ҳам эшитишади, албатта. Хуллас, уятга, таъна-маломатга қолди, ҳаётига сира ўчмайдиган доғ туширди у. «Баҳром Иноғамов-ку, аллақачон йўлдан озган, бола-чақасининг кўзига чўп солиб юрган бебурд эди. Хўш, сенга нима бўлди?» — деб сўраб қолишса, қандай жавоб қилади?! «Яхши билан юрдим — етдим муродга, ёмон билан юрдим — қолдим уятга!» — деган гапнинг маъноси чуқур ва ҳаққоний.

Маст ҳолатда оғир жиноятга қўл урган Баҳром Иноғамов шу куни кечқурун уйига бир алфозда кириб борди. Турқини кўриб, оила аъзолари қўрқиб кетишди.

— Вой, ўлмасам! Эрталабдан бери қаёқларда юрувдингиз?! Сизга нима қилди?! — хавотирланиб сўради хотини.

— Бир оғайнимникига борувдим. Тўрт киши оёқ-қўлимни боғлаб урди, — ўзини оқламоқчи бўлди Иноғамов.

У шу кеча мижжа қоқмади. «Нима қилиб қўйдим? — ўз-ўзини койирди. — Одамларга ўхшаб тўғри юра қолсам ўлармидим? Ахир, жиноят устида қўлга тушиб, қамоқ нима эканлигини бир марта кўриб чиққан эдим-ку! Наҳотки, кўзим очилмади-я!».

Орадан кўп ўтмай Баҳром Иноғамов қўлга олинди ва Куйбишев район прокуратураси унинг устидан жиноий иш қўзғатди. Хўш ўлдирилган йигит ким? Уй адреси қандай? Ишлайдиган жойи-чи? Қариндош-уруғлари борми? Бу жиддий масалалар терговчиларни қизиқтирмади. Тахминий сўзларни ёзиб қўйиш билан кифояланишди, холос. Иш Тошкент шаҳар судида кўрилаётган пайтда терговчиларнинг бу ўта масъулиятсизлиги яққол кўзга ташланиб қолди. Судлов ҳайъати масалани ойдинлаштириш мақсадида терговчи Е. В. Роженцовни чақиртирди. У нима сабабдан ўлдирилган йигитнинг шахсини аниқлашга эътибор қилмаганини айтиб бера олмади. Ерга қараганича, ҳайрон бўлиб тураверди.

Масала жиддий эди. Оператив равишда ишга киришилди. Бир неча кун давомида қатор чигалликлар ҳал этилгач, жумбоқ ойдинлашди. Йигитнинг фамилияси, исми, отасининг исми, қачон туғилгани, адреси аниқланди. У мунтазам равишда ижтимоий меҳнат билан банд бўлиб келган. Она Тошкент шаҳар судига келганида унинг қўлига ўғлининг қатл этилган пайтдаги суратини тутқазишди.

— Ўғлим! — фарёд уриб юборди она. — Наҳотки, бу сен бўлсанг, ўғлим! Сени қайси отинг ўчкур ўлдирди?!

Она қора курсида ўтирган Иноғамовга кўзларидан ўт чақнаб нафрат билан қаради.

— Ана у! Ўғлимнинг қотили!

Шунчалар ҳам ноинсоф, тошбағир бўласанми?!

Онанинг аччиқ фарёди суд залида ўтирган кишиларни беҳад эзиб юборди.

Ниҳоят ҳукм ўқилди. Қотил Б. Иноғамов 12 йилга озодликдан маҳрум этилди. Гапни шу ерда тўхтатиб қўя қолсак ҳам бўларди. Лекин ундай қилмоқчи эмасмиз. Ахир, терговчи Е. В. Роженцов билан Э. Цойнинг «хизмати» ҳам алоҳида баҳоланиши керак-ку! Яхшиси, бу ҳақда Тошкент шаҳар прокуратурасидаги масъул ўртоқларнинг фикрларини билиб қўя қолайлик.

Эндиги сўз Куйбишев район ички ишлар бўлимининг 2-Шимоли-Шарқ массиви бўйича хизмат қиладиган участка инспектори ҳақида. Бизнингча, у ҳам ўз ишига масъулиятсизлик билан қараган. Акс ҳолда, ҳеч қаерда ишламай, бошқалар ҳисобига кун кечириб юрган ва уйида фожиа содир бўлишига сабабчи бўлган аёлга нисбатан аввалдан бирор чора-тадбир кўрган бўлар эди.

«Социалистик тузумнинг буюк инсонпарварлиги ва адолатпарварлиги барча салбий ҳодисаларни муросасизлик билан тугатишни талаб қилмоқда», — дейилган эди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида. Бу вазифани изчиллик билан амалга ошира бориб, биз юқорида баён этганимиз каби ҳодисаларнинг рўй беришига чек қўйиш кенг жамоатчилик, аввало маъмурий органларнинг жуда муҳим бурчи ҳисобланади.

К. НОСИРОВ,
У. ЮСУПОВ.

ЯНГИ СЕЯЛКА

Уйчи районидаги хўжаликларнинг машина паркларида биринчи марта чигитни пуштага экадиган сеялкалар пайдо бўлди. Шу йил баҳордан пахта ҳосилдорлигини ўстиришга ёрдам берадиган ана шу илғор экиш технологиясини кенг жорий этиш кўзда тутилган.

Маҳаллий усталар ана шундай агрегатдан 100 та тайёрладилар. [ЎзТАГ].

Об-ҳаво

Синоптикларнинг хабар қилишларича, Ўзбекистоннинг баъзи жойларида ҳаво булутланиб туради. Қорақалпоғистон АССРда кундузи бир оз ёғингарчилик бўлади, республиканинг қолган территориясида ёғингарчилик бўлмайди. Шимолий районларда кечаси ва эрталаб баъзи жойларга туман тушади. Жануби-шарқдан секундига 5—10 метр, Бекобод районида ва Қашқадарё областида кундузи 15—20 метргача тезликда шамол эсади. Кечаси 0—5 даража иссиқ ўртасида бўлади. Кундузи 12—17, жанубда 20 даражагача, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области ва Навоий областининг шимолида 3—8 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Жануби-шарқдан секундига 3—8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 3—5, кундузи 14—16 даража иссиқ бўлади. [ЎзТАГ].

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Виталий Александрович Зотов Ўзбекистон ССР прокурорининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаган пайтида социалистик қонунчиликни жуда қўпол бузишга йўл қўйганлиги учун уни Ўзбекистон ССР Олий суди раисининг ўринбосари вазифасидан бўшатди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ҳамидулла Отақўзиев ва Султон Усмонов жиноий ишни кўриб чиқишга расмийбюрократларча муносабатда бўлишга йўл қўйганликлари учун уларни Ўзбекистон ССР Олий судининг аъзолари вазифаларидан бўшатди.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

Тинглaнг, томоша қилинг — 15 ЯНВАРЬ, ЧОРШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.15 — «Олис осмон». Бадиий фильм. 11.20 — «Ўсимликлар дунёси». 12.05 — «Фақат мюзик-холлда». Бадиий фильм. 13.10 — Концерт. 13.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — «Экран дўстларни чорлайди». 16.55 — «Иши қониқарсиз деб топилсин». 17.30 — Тўпли хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 18.15 — «Ҳаётимиз программаси». 18.30 — Мультфильм 18.40 — «Дунё ва ёшлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Баскетбол. Кубок эгалари кубоги. 20.20 — «Иван Бабушкин». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильмнинг 2-серияси. 23.10 — «Дунё воқеалари». 23.25 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — «Немис тили». 11.05 — «Астрономия ва космонавтика». 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — «Онамларнинг мактаби». 13.10 — Умумий биология. 13.40 — Ботаника. 14.30 — «Табиатшунослик». 14.50 — А. С. Пушкин театри. 15.35 — Ўқувчиларга физиология ва гигиена ҳақида. 16.05 — «Поэзия». 17.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — «Қишлоқ янгиликлари». 20.00 — «Музикали киоск». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — «Рус музикаси». 21.30 — «Время». 22.05 — «Душанба — оғир кун». Телеспектакль. 23.15 — «Совет Россияси» кўргазмаси.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Ижод ва изланиш». 8.20 — «Мактаб ислоҳоти — ҳаётга!» 8.30 — «Ахборот» 18.00 — Янгиликлар 18.15 — «Ёш сеҳргарлар». 19.00 — «1986 йил пахтаси». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Киносаё ҳатчилар альманахи» 20.05 — «Инсон ва қонун». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона оилада».

ТОШКЕНТ-II. 9.00—17.10 — Москва-II, 18.20 — Физика. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Адабиёт. 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Сиёсий иқтисод. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 «Бизга мактуб йўллабсиз». 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Чанг тароналари. 11.15 — «Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Коммунистлардан ўрнак оламиз». 17.00 — Ўқувчилар учун эшиттириш 18.15 — «Таниш тароналар». 18.30 — «Инсон ва қонун». 19.25 — «Тошкентнинг лирик манзаралари». 19.40 — «Миллионлар ленинча университети». 21.00 — «Шеърият кечаси». 21.20 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.